

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

VOL. LXXV Birželis – June 7, 1990 Nr.22

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Lietuva ir JAV

Po Gorbačiovo viešnagės pas Bush'ą

Vytautas Meškauskas

Kas daug ko tikėjosi iš prezidento Busho, pas jį viešint Gorbačioviui, turėjo nusivilti. Paskutinėje spaudos konferencijoje Bushas išakmiais pabrėžė, kad prekybinis susitarimas yra susijęs tik su emigracijos iš SSSR įstatymo priėmimu. Buvo tikėtasi, kad prekybinis susitarimas, tiksliau jo įgyvendinimas bus susijęs ir su Lietuvos klausimu. Bet tuo atveju – grąšino Gorbačiovas – jis nepasirašys ir grūdų pirkimo Amerikoje sutarties, kuri yra naudinga JAV. Emigracijos leidimo reikalauja 1974 m. Jacksono – Vaneko įstatyminis papildymas, kurio prezidentas turi laikytis, Lietuvos reikalu priimtos senato ir atstovų rūmų rezoliucijos neturi įstatyminės galios.

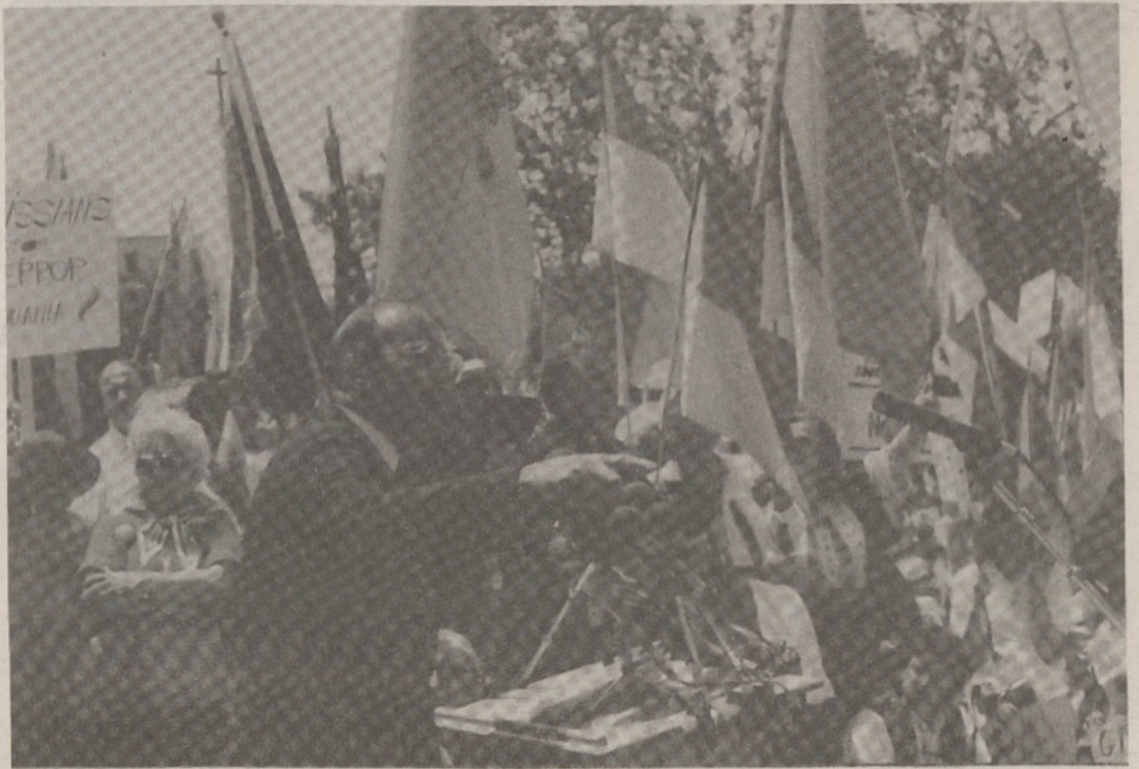
Lietuvos klausimu prezidentas tik pareiškė, kad JAV jau nuo seno pageidauja Baltijos respublikų nepriklausomybės, ir jų okupacijos nepripažino, tačiau griežtiškos kokių nors priemonių savo pažiūrai įgyvendinti nepažadėjo. Tiesa, prezidentas pabrėžė, kad senatas gali bet kokią sutartimą nepatvirtinti. Valstybės Sekretorius net davė suprasti, kad eventualiai prezidentas gali nepasirašyti sutarties patvirtinimui, tačiau sunku patikėti, kad taip ir bus padaryta.

Gorbačiovas iš savo pusės kiekviena proga skelbė, kad jis neturįs nieko prieš Lietuvos nepriklausomybę,

bet tik prie jos reikia eiti konstituciniu keliu. Teigimo, kad Lietuvai, kaip okupuotam kraštui, sovietinė konstitucinė tvarka negalioja, jis visai nenagrino. Net neišku ar tokia tezė buvo iškelta iš amerikiečių pusės.

Iš Lietuvos ir jos bylos daugkartinio minėjimo galėjo pasirodyti, kad dvi super-valstybių galvos buvo susirinkusios tik tam klausimui spręsti. Tai kuteina mūsų savimeilę. Iš tikro viršūnių konferencijoje dominavo Vokietijos problema. Liepos mėn. ji susijungs, rytinėje dalyje pasiliekant netoli pusmilijono sovietų karių. Kam jie ten reikalingi? Antra vertus, kol jie dar ten, negali savo kariuomenės sumažinti nei JAV nei Vakarų Vokietija, kas labai daug kaštuoja. Siūlomas ko npromisas – vokiečiai pastatytų pasitraukiančiai sovietų kariuomenei kareivines Sovietijoje, ko geru Lietuvoje, bet tikrai Kaliningrado srityje. Tai kaštuotų mažiausiai 180 milijonų dolerių. Nieko nenutarė ir dėl Vokietijos politinio statuso. Bushas šiame reikale neturėjo laisvų rankų, nes norėtų prieš tai pasitarti su savo sąjungininkais.

Prezidentas Bushas labai pabrėžia susitarimą atsisakyti cheminių ginklų, bet jo vykdymą labai sunku patikrinti. Tas pats ir apie strateginių raketų sumažinimą. Teisingai pastebėjo A. Čekuolis per

JAV senatorius Alfonse D'Amato, didelis lietuvių bičiulis, kalba prie kapitoliaus Washingtono suruoštos demonstracijos metu.
R. Balytės nuotr.

Demonstracijos dalyvio akimis...

Buvo smagu matyti spalvingą minią

Antanas Dundzila

Gorbačiovo viešnagės proga lietuvių nepriklausomybės siekiai vėl buvo viešai reiškiami JAV sostinėje.

ABC Night Line programą, kad ginklavimąsi apribojimą susitarimai nereikalingi tarp draugų, jie reikalingi tik priešams. Už tat Bushas daugiau už dabartinių pasitarimų surašymą įvertino pastangas suartėti, jei ne tikrai susidraugauti, nepaisant kai kurių pažiūrų nesutikimo. Draugui lengviau padaryti nuolaidą, kaip priešui. Ar taip pat galvoja ir Gorbačiovas? Kol kas visi jo ėjimai buvo aplinkybių priversti.

Šis reportažas – tai išpūdziai dalyvio akimis. Šamo-

efektingai ir buvo smagu matyti spalvingą, gal dviejų

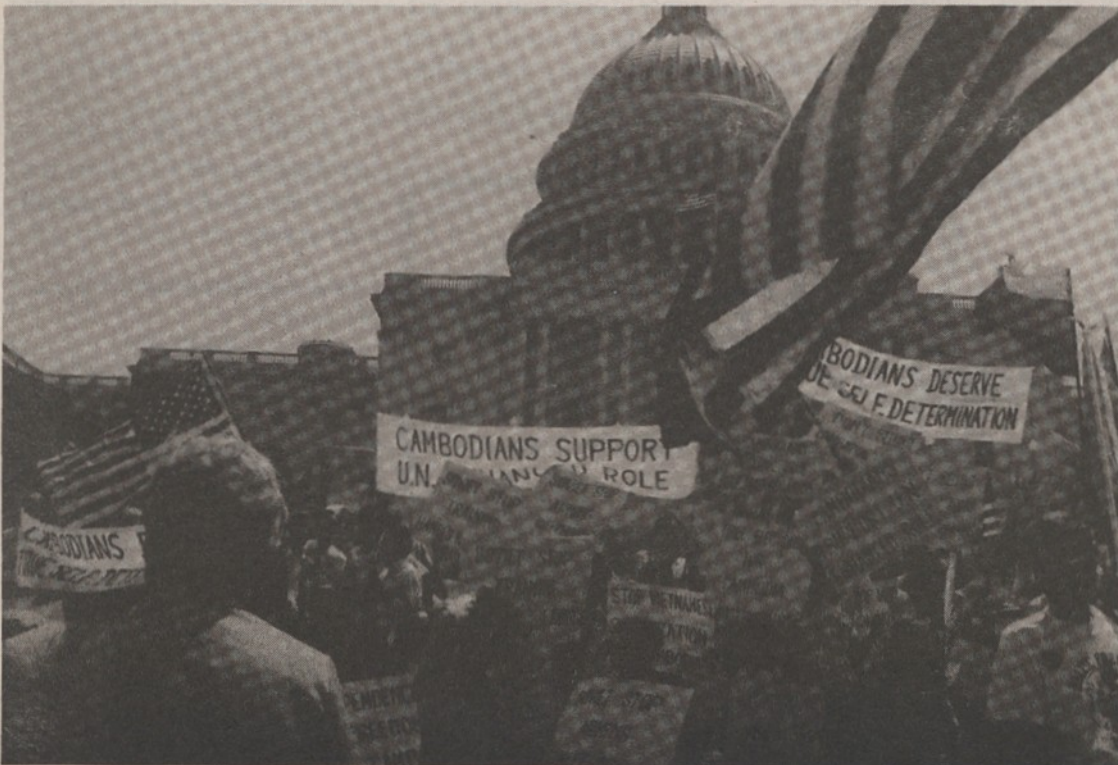
Washingtonietė Audronė Pakštienė, vyriausia demonstracijų organizatorė, kalbasi su senatoriumi Alfonse d'Amato.
R. Balytės nuotr.

ningai sužymėsiu, kas krito į akį, kas buvo gerai ir gal ne taip gerai. Čia rašančiam atrodė ne taip svarbu, kas ši įvyki suruošė, ne tai vienoks mūsų veiksnys ar kitas. Aišku, keliais atvejais buvo gaila klausytis apie kaip kuriuos mūsų organizacijų 'strateginius' ėjimus toje lietuviškojo gyvenimo šachmatų lentelėje. Bet tai tiek to.

Pradėkime nuo pirmadienio, gegužės 28, nors viena, mažesnio pobūdžio demonstracija įvyko jau sekmadienį. Taigi pirmadienį atrodė

tūkstančių minią, susirinkusią prieš Baltuosius Rūmus Lafayette Parke. Nors buvo šventė, bet mieste matėsi ir šiaip praeivių, daugiausiai gal turistų. Demonstraciją filmavo spaudos atstovai. Dalyvavo visos trys baltų tautos su daugybe lietuvių, latvių ir estų vėliavų bei plakatų. Matėsi lietuvių atvykusių ir iš kitų JAV valstijų.

Oficialioji dalis susidėjo iš himnų bei kalbų. Dvi kalbas pasakė amerikiečiai. Jos buvo ugningos, mūsų (Nukelta į 8 psl.)

Plakatų miškas prie Kapitoliaus...

R. Balytės nuotr.

Paziūros Lietuvoje. - Neišnaudota blokados pusė. - Lozoraitis ir Prunskienė.

Išėiviai pakilioje nuotai-koje pergyvena įvykius Lietuvoje, nors jie tiesiogiai gal jų ir nepaliečia. Su didesniu rūpesčiu jie sekami tėvų. Beveik kiekviename straipsnyje ar korespondencijoje atsispindi netikrumas ar abejonės. Filosofas Arvydas Juozaitis, kuris savo pažiūromis yra artimas mūsų 'frontininkams', štai kaip ATGIMIME vertina Prunskienės viešnagę Vakaruose:

Lietuvos atstovų ar premjerės važinėjimas po užsienius tebetęsia senąsias liaudies diplomatijos tradicijas. Mūsų užsienių reikalų ministras – net jei ir žinotų, ką reiškia 'pagal protokolą' su normalios šalies užsienio reikalų ministru, – vis dėlto tebėra privatus asmuo ir pikantiško dėmesio objektas. Premjerė tiek Baltuose rūmuose, tiek Downing Street sutinkama kaip privatus asmuo, nors ir atstovaujantis Lietuvos liaudžiai. Galima manyti, kad to kios audiencijos ne tik duoklė viešajai nuomonei, bet ir bandymas apglostyti nepageidautinos problemos kaltininkus. Ši liaudies diplomatijos tradicija prasidėjo 1940 metų spalio 15 dieną, kai lietuvių išeivių delegacija priėmęs JAV prezidentas Rooseveltas pažadėjo niekada nepripažinti teisėtu aktu Lietuvos okupacijos ir aneksijos.

Didžiausia mūsų prašvaistė – vis labiau vargštą 'kaimynas' Rytuose. Reikėtų šitai išnaudoti, kuo sumaniau keliant į pirmą planą 1939 metų spalio 10 dienos sutartį, paremiant ją 1920 metų sutartimi.

Bet ką padarysi, jei Gorbačiovas nenori kalbėti? Į tai sekančiame ATGIMIMO Nr. atsako Asta SKAISGI-RYTĖ.

Ko siekia M. Gorbačiovas? Atidėti Lietuvos nepriklausomybės paskelbimą dar bent 5 metams, tikintis, kad per tą laiką sužlugęs antisovietinė V. Landsbergio vyriausybė ir galbūt prireiks apginti kitataučių interesus kažkada nelietuviškuose rajonuose – Vilniaus krašte ir kariniu požiūriu reikšmingame Klaipėdos uoste.

Kaip 1938 m. Hitleriui, taip ir 1990 m. M. Gorbačioviui problema – ne atskira valstybė (Čekoslovakija ar Lietuva), o precedentas. Ir vienu, ir kitu atveju pradžia buvo padaryta. O rezultatas? Pasaulio galingieji užmerkė akis į Čekoslovakijos užgrobimą – Europoje jau tvyrojo karo dvasia. Pasaulio galingiesiems neleidžiama užmerkti akių į pakartotinį Lietuvos užgrobimą – Europa siekia išsaugoti taiką.

Šiame kontekste atrodo natūralu, kad pirmiausia Lietuvą parėmė labiausiai nuo Hitlerio ir Stalino nukentėjusios Vidurio Europos tautos. Dar kovo pabaigoje ČSFR preziden-

tas V. Havelas pasisiūlo tarpininkauti tarp Vilniaus ir Maskvos, Lenkijos parlamentas B. Geremkas sveikina Lietuvą, grįžusią į "laisvų tautų bendriją". Net Danijos parlamentas priima Lietuvą remiančią rezoliuciją.

Tai tik pirmosios kregždės, bet jos pradėjo istorinį posūkį. Posūkį, įgalinusi Lietuvos premjerę, kurios vardas dar prieš porą metų už krašto sienų nebuvo žinomas, aplankyti penkias iš didžiųjų demokratinių šalių susitikti su tų šalių vadovais. Atsargumo sumetimais pabrėžiant "kaip privačiam asmeniui".

Šis apibūdinimas, gal ir tikęs kelionės pradžiai, jos pabaigoje skambėjo daugiau negu neįtikinamai. Nors ... Laisvojo filosofo A. Juozaičio žodžiais tariant, premjerės važiavimui po užsienį būdinga senoji 'liaudies diplomatijos tradicija dvasia'.

Ką gi, ne viskas iš karto. Matyt, dar neatėjo laikas būti sutiktiems "pagal protokolą". Tačiau – to nenuginčysi – būtent tų diplomatijos tradicijų dėka Lietuva de facto buvo įvesta į pasaulinės politikos kontekstą. Vakarų galybės jau nebesako, kad Lietuvos problema – SSSR vidaus reikalas.

Savo ruožtu suprantama, kad bus nubrėžtos ribos, kuriose galėsime realizuoti nepriklausomybę. Ir tų ribų teks paisyti, nes tarptautiniuose santykiuose nėra 'gebėtojų', yra tik ekonominiai partneriai ir politiniai sąjungininkai. O kol sąjunga su Lietuva taps reikalinga kitoms šalims, Lietuvos politikai bus jau seniai išaugę 'liaudies diplomatijos' marškinėlius. Su viena sąlyga: jei atinančiam Busho ir Gorbačiovo susitikime proceso nesustabdys nauji 'slaptieji protokolai'.

...

Blokada Lietuvos respublikos biudžetui kasdien kaštuoja 2 milijonus rublių nuostolių. Tuo klausimu rašydamas GIMTAJAME KRAŠTE Alg. Čekuolis mano, kad kovo 11-ji (nepriklausomybės atstatymas) buvo apgalvotas, logiškas ir teisingas žingsnis, tačiau jo pasėkos nebuvo gerai aptartos.

Blokada ne tik buvo numatyta Sąjūdžio priešaušriuose, ji prasidėjo labai seniai – dėl amžino bordelio sovietų ūkyje. Ji nesibaigs net jeigu Gorbačiovas rytoj paspaus Lietuvai ranką. Bolševizmas ir jo principais tvarkomas ūkis – nustipusi karvė. Būti pririštiems prie jos – tai būti drauge. O mes vis dar mėginame taisyti jos tešmenį senu būdu.

Anot jo, kainos turi būti tvarkomos ne komiteto, o realių pasiūlos ir paklausos įstatymų. Reikia mokėti už benzino litrą tris rublius,

kaip Lenkijoje, ir bematant jo atsirastą. Veš į Lietuvą naktyje miško takeliais, cisternomis. Kauno Giedrio kailių gamykla savo gaminius turi pardavinėti 'valdiškomis' kainomis po 600 ar 900 rublių, o privilegijuoti pirkėjai tuč tuojau juos parduoda rinkoje po 2,000 rublių. Kodėl pačiai gamyklai nepardavinėti tokiomis kainomis ir atiešti išdui 150 mil. rublių pelno? Tas pats su šaldytuvais. Už lietuviškas dešras Donbase galima gauti 25 rb. už kilogramą. Žodžiu, pinigų galima pasidaryti ir per blokadą. Kartu reikia ir taupyti. Lietuvoje šiuo metu yra 13,751 tarnybinis automobilis, ar negalima apsieiti su mažiau?

Taigi – blokada turi ir gerų pusių. Ji verčia geriau ūkininkauti.

...

Prunskienei grįžus iš pasimatymo su Gorbačiovu gegužės 19 d. buvo sušauktas parlamento pasitarimas, kuris turėjo būti privatus ir tuo pačiu slapas. Kai kas net siūlė pašalinti spaudos atstovus, bet Prunskienė pasisakė, kad ji neturinti ko slėpti. Tame posėdyje iškilo ir mus dominąs klausimas – kokie yra Lietuvos dabartinės vyriausybės ir Lozoraičio santykiai. Gegužės 21 d. RESPUBLIKA praneša:

"... nuskambėjęs V. Žiemičio klausimas, ar buvo konsultuotasi su p. Lozoraičiu, labai nedviprasmiškai buvo atremtas. Ne. Nes šis ponas nenori pripažinti nei dabartinės Lietuvos Vyriausybės, nei premjerės, nei Lietuvos Nepriklausomybės, todėl ir kalbos beprasmės."

Daugiau šiuo klausimu nežinant, reikia manyti, kad Lozoraičio pozicija yra labai keblė. Jis veikia pagal buvusios vyriausybės įgaliojimus. Toji, žinoma, negali jų atšaukti. Dabartinė vyriausybė dar gali save pačią 'suspenduoti'. Gal tokiu atveju būtų geriau formalių

Iš kitos pusės

Skaitytųjų laišškai yra labai naudingi ir mes esame už juos dėkingi. Pavyzdžiui, šiame Nr. skelbiamas laiškas (4 psl.) duoda puikų pavyzdį, kaip kartais, norint smogti autoriui, mušamas laiškanėšys. Taip jau atsitiko paskelbus WASHINGTON POST karikatūrą apie lankytojus iš Lietuvos. Vienas skaitytojas palaikė mus už ją atsakingus ...

Dabar esame kaltinami už pasaulinio, paryžiškio laikraščio LE MONDE karikatūrą. Joje Gorbačiovas bando griežtai susitvarkyti su mažu berniuku, panašiu į Landsbergį, o Bushas norėtų tikėti, kad tai jo, to berniuko, kaltė.

Jei to laiško signatarai norėtų parašyti protestą LE MONDE, jie greitai apsižiūrėtų, kad reikia padėkoti, bet ne protestuoti. Jei mes su pagarba pakartojame kiekvieną užsienio spaudoje pasirodžiusį mums palankų žodį, kodėl nepaminti mums palankios karikatūros. Juk tokia forma dažnai geriau pasiseka pavaizduoti situaciją negu tūkstančiais žodžiais.

Disonansu skamba pasigėdymas kaž kokios 'linijos' apžvalgose. Prirašiau jų gerą tūkstantį ar daugiau, skaičiau kelias dešimt jų susirinkimuose, kartais net su kunigų invokacijom, bet niekados man neatėjo į galvą 'laikytis' linijos. Tiesa turi būti apžvalgininko švyturys.

Keistai atrodo ir reikalavimas gerbti institucijas. Kalbamu atveju – Aukščiausios Tarybos pirmininko vietą. Jei taip – nieko blogo negalima pasakyti ir apie J. Paleckį!

Landsbergio išrinkimą išeivijos gerbiamas filosofas Arvydas Juozaitis pavadino 'istorine klaida'. Gegužės 9 d. ATGIMIME, po Prunskienės kelionės po Vakarų sostines, jis pastebi, kad mūsų problema vis dėlto bus sprendžiama Rytuose, o ne Vakaruose, 'liaudies', t.y. neformalės diplomatijos pagalba. Ar tai reikia nutylėti?

Grįžtant prie Landsbergio reikia pastebėti, kad šiuo metu jis atstovauja tautos daugumos norus ir mes linkime jam didžiausio pasisekimo. Patekti į LE MONDE karikatūrą reiškia tarptautinį pripažinimą. (vm)

santykių nustatymą palikti ateičiai.

...

Mus taip pat domino, kas organizavo Prunskienės keliones. Ir šiuo klausimu galima sužinoti daugiau iš Lietuvos spaudos, negu išeivijos. Gegužės 19 d. LIETUVOS RYTO numerįje Bronė Vainauskienė štai ką rašo:

"... žurnalistė Jūratė Kazickaitė lydėjo mūsų premjerę jos kelionėje po Šiaurės Ameriką ir Vakarų Europą drauge su jos tėvu, kuris buvo šios kelionės sponsorius."

Tam tėvui skiriamas visas straipsnis: "Juožas Kazikas – Lietuvos žmogus."

...

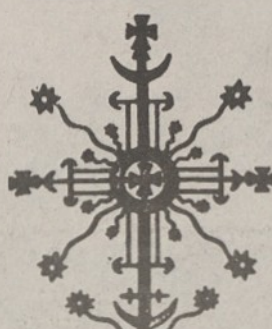
Kalbant apie užsienio politiką ... Brazauskas ir Paleckis viešėjo Šveicarijoje, ieškodami Tarptautinio Raudonojo Kryžiaus pagalbos. Gavo atsakymą, kad Raudonojo

nasis Kryžius padeda gamtos katastrofos, bet ne politinės blokados atvejais.

ATGIMIMAS gegužės 23 d. Nr. rašė:

"Nemažinant dėmesio Vakarams, turi būti maksimaliai suaktyvinta Lietuvos Rytų politika. Filosofija čia labai paprasta: trys mažos sesutės, nuo šiol vaikščiosiančios tik susikibusios, siūlo draugauti be negro dėdės Kremiaus tarpininkavimo ... (Degraduojančiai SSSR AT, iš kurios bėga visi save gerbiantys ir veiklūs deputatai, didelio dėmesio skirti neverta. Po rotacijos ten liks vien dešrelių mėgėjai.) Rusijos suverenitetas, atrodo, tėra laiko klausimas. Vadinas, galima jai pasiūlyti atnaujinti santykius 1920 m. sutarčių pagrindu."

Jeltciną išrinkus Rusijos Aukščiausios Tarybos pirminku (ne prezidentu), tie žodžiai įgavo prasmės. Landsbergis jį jau vizitavo. Lietuvos nepriklausomybę pripažino Moldavijos respublika, kuri dar nepaskelbė savos.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.
1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.
Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

THREAD ROLL
Fast growing cold heading company, conveniently located off I-275 in Plymouth, MI is looking for an experienced thread roll set up person. Excellent wages with attractive benefit package offered. For information call 313-453-3692.

DIE MAKER
Journeyman status or 8 years exp. with documentation. Non day shift job, top hourly rate is \$15.42 with some OT. Apply or send resume.
Davis Tool & Engineering
19250 Plymouth Rd.,
Detroit, MI, 48228
Attn: Joe Bontomas.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP.O. BOX 603206
CLEVELAND, OHIO 44103
Tel. (216) 431 - 6344
Fax 216 - 431 - 16146116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44103
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPEREDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by
American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription
per year \$25.00 • Single copy 60 cents.Prenumerata metams \$25.00, pusei metų \$15.00 • Atskiro numerio
kaina 60 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu
nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai grąži-
nami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Gorbačiovas pardavė Brooklyno tiltą...

Tai, kuo nebuvo norėta tikėti, įvyko. Prezidentų Bush ir Gorbačiovo pasitarimų metu, Lietuvos klausimas atsidūrė toje pačioje plotmėje, kaip žudynės Tiananmen Square ... nebent US Kongresas sustabdys prezidento Bush duotą eigą.

Be rezervo ištisės raudoną priėmimo kilimą savo svečiui, JAV prezidentas – taip pat be rezervo – iškėlė USSR prez. Gorbačiovą tarytum nepalyginamą, kuone taiką nešantį valstybininką, kuriam turbūt visas pasaulis turėtų jaustis skolingas esąs, nors demokratijos srovė Europoje – ir Sovietijoje – išsiliejo nežiūrint komunizmo priespaudos, grėsmės ir Gorbačiovo.

Būdamas nepalyginamai stipresnėse derybų pozicijose, prez. Bush ne tik kad 'nežaidė turimomis kortomis', nekalbėjo kaip lygus su lygiu su diktatoriniu principu besitvarkančiu Gorbačiovu, bet net su šypsena priėmė jam skirtą "24 valandų sprendimo" diktatoriaus palyginimą spaudos konferencijoje! Jo laikysena leido Gorbačiovui blefuoti be jokio vargo, duoti nieko ne duodant ir gauti vienoje ar kitoje formoje tai, kas jam reikalinga. Jis tvirtino, kad rusų tautos aukos karo metu yra pagrindas nepasitikėjimui susijungusia Vokietija, bet niekas nepriminė jam taikos metų šaltakraujų žudynių, Gulagų ir Sibiro trėminių ... ištisų tautų. Lietuvos blokada esanti jų 'vidaus' reikalas – nežiūrint, kad jėga ir apgaule ji okupuota buvo!. Ir dar toliau įrodinėja, kad Pabaltijo valstybės privalo 'savanoriškai' atsisakyti savo paskelbtos nepriklausomybės, toliau paklusdamos okupantui, kad jie galėtų po tam tikro laiko(?) ją grąžinti joms!!! Su dėkingumu – už pusšimtį vergijos metų, skurdo, stagnacijos, išardytų sodybų, namų ir šeimų, išniekintų tautų ??!...

Tiesa, buvo 'pavojus' – badaujanti Sovietija gali nebepirkti JAV grūdų ... savo

viduje nebesusitvarką gali nepritarti besikristalizuojančiai demokratijai Europoje ... 'reikalui esant', jie iš naujo gali peržiūrėti ankstyvesnius susitarimus ... Ir prielaida, ką galėtų padaryti (ko nepadarė dar!) Pabaltijoje – ... su šypsena ir reikalavimu respekto Sovietijos vidaus reikalų neliečiamybei!

Prezidento Bush sudarytame fone nebuvo sunku 'žydėti' prez. Gorbačioviui, kuris pilnai išnaudojo situaciją, palikdamas šeiminingą šešėlyje, rasdamas progą iškelti net demokratijos principo supratimą.

Aplodismentai priklauso Gorbačioviui, sugebėjusiam Washingtone 'parduoti' prez. Bushui Brooklyno tiltą, ir gauti už jį Amerikos principų ir kitų laisvės kainą. Vienas po kito gėsta 'tūkstančiai šviesos taškų' uždegtų rinkiminiais metais ... Užgesus rampos šviesai – karalius apsirengęs tikrai su bespalve plunksna tariamoje skrybelėj-karūnoje ...

Būtų juokinga, jei nebūtų taip tragiškai graudu.

Dabar belieka tikrai viltis, kad U.S. Kongresas išsklaidys euforijos debesį, sustabdys moralei jau dabar destruktivią eigą ir grąžins Ameriką į jai priklausančią

Lietuva bus laisva...

Demonstracijos Washingtone birželio 1...

Ingrida Bublienė

Lietuviai, iš įvairių Amerikos pakraščių, praėjusią savaitę rinkosi į Washingtoną, kad laisvasis pasaulis išgirstų šiandien Lietuvai daromas skriaudas. Šių dienų svarbą iššaukė Viršūnių pasitarimai, kurių metu figūravo ir Lietuvos dabartinė padėtis. Visame pasaulyje lietuviai šią savaitę išgyveno itin didelę įtampą turėdami viltį, kad gal suėję pasaulio didieji suteiks tautai šviesesnę rytojų ...

Washingtonas birželio 1 dienos rytą švytėjo saulėje. Gatvėse, kaip visados, pilna žmonių ir mašinos rieda įvairiom kryptimis. Privaziavus Kapitolijų jau matėsi plevėsuojančios trispalvės ir įvairūs plakatai. Labai ryškiai išsiskyrė Lietuvių Jaunimo Sąjungos iškeltos trys juodos vėliavos – po vieną kiekvienai pavergtai Pabaltijos respublikai, – siekiant simboliniai išryškinti Baltiesiems rūmams ir Kongresui, kad Lietuva, Latvija ir Estija niekados nepaliaus kovojusios už savo tautos laisvę. Spaudai specialius padalus buvo paruošęs dr. Tomas Remeikis.

Tą rytą jau vyko antroji Viršūnių sesija.

Apie vidurdienį visas Kapitoliaus kairysis šonas sumirgėjo trispalvėmis ir daugybe įvairiausių, vienas virš kito kylančių plakatų. Moterys buvo pasipuošusios tautiniais drabužiais. Tūkstantinėje minioje matėsi daug jaunimo. Matėsi daugelis plakatais ir vėliavomis išpuoštų automobilių – iš jų

vietą pasaulyje.

Esame Amerikos piliečiai. Turime teisę ir balsą. Kalbėkime taip, kad būtų me girdimi. Prezidentas ir visi rinktieji yra atsakingi ir mums! (d)

atmintini liko Gintaro Karoso ir Lino Muliolio.

Demonstracijas, kurias suorganizavo JAV LB ir VLIKas, atidarė Washingtono LB pirmininkė, ir viena iš rengėjų, Audronė Pakštinė, pasveikindama visus suvažiavusius. Vėliau mikrofoną perdavė Dariui Sužiedėliui, kuris toliau vedė demonstraciją. Daiva Miller sugiedodavo Amerikos ir Lietuvos Himnus. Trumpą žodį tarė JAV LB Krašto Valdybos pirm. dr. Antanas Razma. Perskaitytas sveikinimas iš Lietuvos. Vliko informacijos centro vedėjas Jonas Bobelis pristatė senatorių Alfonse M. D'Amato iš New Yorko, kuris ne kartą viešai medijoje bei senate pasisakė Lietuvos reikalais. Jo audringus žodžius vis pertraukdavo šūkis "Lietuva bus laisva!". Savo žodyje jis kreipėsi į Gorbačiovą sakydamas – "p. Gorbačiovai, kaip jūs galite kalbėti apie laisvę ir demokratiją, kada jūs spaudžiate lietuvius blokada, suvaržant jų gyvybines prekes ir vaistus?" Kalbą baigė pareiškimu, kad Sovietų Sąjunga negaus privilegijuoto prekybos statuso, kol Lietuva nebus laisva.

Sekė AFL-CIO prezidento Lane Kirkland žodis. Jis, lydimas plojimų, prižadėjo remti Lietuvą ir duoti savo paramą mūsų sunkioje kovoje už laisvę.

Kongresmanas Richard Durbin iš Californijos kėlė susirinkusių entuziazmą, kviesdamas nepailsti ir ištęsti šioje kovoje už teisybę iki galutinės pergalės. Jis labai apgailestavo, kad kiti senatoriai ir kongresmanai nedalyvavo šiose demonstracijose ir kvietė lietuvius vėl susirinkti prie Kapitoliaus laiptų kai prasidės Kongreso sesija ir priminti

visiems, kad jų darbai dar neatlikti.

Buvo perskaitytas ir senatoriaus Donald Riegle sveikinimas. Kalbėjo Lenkijos ambasadorius Richard Davies. Žydų komiteto vardu sveikino Robbie Liberman. "For Security Policy Center" vardu kalbėjo Frank Defney. Sekė žodžiai kartu demonstravusių latvių ir estų atstovų, bei kiniečių ir ukrainiečių. PLB vardu kalbėjo Raimundas Kudukis, kuris – susumavęs šių demonstracijų tikslą, – priminė dar ir Lietuvos jaunimą, kuris nekalta! žuvo sovietų kariuomenėje. Roko vienetas iš South Bend, Indianos, vado vaujamas Casey Pocius, atliko melodeklamaciją skirtą Lietuvai. Demonstracijos baigtos visiems giedant "Lietuva brangi".

Nuskriejo, nuaidėjo žodžiai ... šalis kur miega kapuos didvyriai ... Kongreso rūmų masyve išsiskirstė gaušus skaičius demonstrantų, medijos. Liko nesvyruojanti viltis, kad Lietuva bus laisva.

Vakare, blokadai neleidžiant prisiartinti prie Sovietų ambasados, prie 16 gatvės kampo susirinkę lietuviai ilgai mojavo trispalvėmis pravažiuojantiems ir gatvėse aidėjo įvairūs šūkiai.

Gal Gorbačiovas pats viso to ir nematė. Bet esu tikra, apie tai girdėjo. Ir žinojo, kad lietuviai šaukiasi atitaistyti jiems padarytas ir daromas skriaudas.

Vakarui atėjus skautai, vadovaujami ps. fil. Danguolės Vodopalienės, pravedė nakties vigiliją su programėle, kuriai reporteriai skyrė gana didelį dėmesį. Žvakučių šviesoje pasakojant apie Lietuvą, dainoms skriejant į vėlyvą naktį, vigilijos dalyviai jautėsi esą viena nedalomą Lietuvos šeimą ...

Šiose demonstracijose dalyvavę clevelandiečiai dar turėjo progą aplankyti Lietuvos Atstovybę ir susitikti su Lietuvos pasiuntiniu St. Lozoraičiu. Prieš grįžtant į namus, dar buvo aplankyta Washingtono šventovė.

Šiai birželio 1 d. demonstracijų išvykai vadovavo v.s. Remigijus Belzinskas.

Šeštadienio, birželio 2 d. demonstracijoms iš Clevelando vyko keletas autobusų.

Besiklausant kalbų prie Kapitoliaus ...

R. Balytės nuotr.

POSITION available in
May 1990 for
**OCCUPATIONAL
THERAPIST**

to join a team working
with developmentally
disabled and mentally ill
individuals in a day program
setting. Responsibilities include assessments,
team meetings, treatment planning and
documentation. B.S. in
O.T. and A.O.T.A. certification required. Competitive salary and
excellent fringe benefits.
Contractual arrangements will be considered.
Call or send resume to:
Scott Richards D.D. Supervisor, Huron County
Community Mental Health, 1108 S. Van Dyke,
Bad Axe MI 49813. (517) 269-9293. EOE.

Dėl 'konsultacijos' istorikams

Yra žmonių, kurie sugeba iš musės padaryti dramblių, o iš vieno degtuko priskaldyti vežimą malkų. Prie tokių Viliaus Bražėno aš nepriskiriu, tačiau vis tik jo komentaras "Istorikams nebus aišku ..." (Dirva, Nr. 16, 1990.IV.19) dėl Jurgio Janušaičio straipsnio "Ir vėl artėja Seimas" (Dirva, Nr. 12, 1990.III.22) ateities istorikams tikrai susuks galvas.

Deja, taip ir nesupratau, kodėl jis kritikuoja J. Janušaičio staipsnį, kuris visumoje gražiai vertina ALT Sąjungą, jos seimus – buvusį (Daytona Beach, 1988) ir dabartinį (Bostone, 1990). Manau, kad šį poleminių straipsnių parašyti V. Bražėną paskatino tai, kad J. Janušaitis keliomis eilutėmis prisiminė mano prnešimą, skaitytą 1988 metais įvykusiame ALT Sąjungos seime (tema "Pavergtosios Lietuvos ir lietuvių išeivijos prasmingi ryšiai") ir tai, kad vienas veiksnys Skuodžiui davė 'atkirtį'. Šitam, jau pasenusiam įvykiui pakomentuoti V. Bražėnas paskyrė net ketvirtį savo straipsnio. Deja, tas komentaras, kaip matyti iš jo pavadinimo – skirtas istorikams, gavosi labai kreivas.

Paminėjęs, kad Skuodis kandžioja užkulnius VLIKO vadovybei, autorius rašo:

"Kai dėl Skuodžio įžvalgaus pramatymo – jis, kaip ir mes visi, deja, nepramatė staigaus įvykių riedėjimo net į nepriklausomybės paskelbimą. Jis tada ragino besąlygiškai bendradarbiauti ir gynė apvalastalnininkus, iš kurių prie ano stalo sėdėję komunistai bandė nupirkti išeivijos liežuvio prikandimą apie okupaciją ir atsakyti nepriklausomybės klausimo kėlimo".

Istoriko pagrindinis principas ir savybė yra objekty-

vumas ir sąžiningumas. Ar V. Bražėnas gali būti jų konsultantu? Šį klausimą tenka paliesti plačiau.

Nejaugi jam ir jo konservatyviems bendraminčiams dar ir dabar neaišku, kad tas jiems vaduokliu tapęs Vilniaus 'apskritas stalas' buvo pirmas mėginimas pralaužti okupanto geležinės sienos užtvaras? Kad tas 'apskritas stalas' (ši terminą pritaikė išeivijos konservatoriai) neturėjo nieko bendro su okupanto kėslais, patvirtino ne vienas Amerikoje ir kitur iš Lietuvos apsilankęs lietuvis, kurie dabar yra Lietuvos Respublikos parlamente ir jos vyriausybėje. Tada, 1987-aisiais metais, kultūrinių ryšių su išeivija užmezgimas ir jų tolesnis stiprinimas Lietuvoje buvo suprantamas kaip labai svarbi priemonė kelyje į išsivadavimą pirmiausiai iš dvasinės priespaudos varžtų.

Žinodamas, kad ir išeivijoje yra tokių, kurie noriai išgirsta tai, kas nebuvo pasakyta, atsakingesnes kalbas skaitydavau ir tebeskaitau 'iš popieriaus'. Mano archyve yra išlikęs ir tos mano kalbos ALT Sąjungos XX-me Seime rankraštis, kuriame parašyta:

"Daug kartų JAV ir Kanadoje buvau klausiamas apie kultūrinių ryšių su pavergtosios Lietuvos lietuviams galimumus. Į tai visada pasakydavau nuomonę Lietuvos disidentų, pagrindininkų, geriausiųjų Lietuvos dvasiškų ir kitų dorų ir veiklių lietuvių, su kuriais šiuo klausimu kalbėjausi prieš išvykdamas iš Lietuvos. Visi, skaitę reportažą apie Amerikos lietuvių pokalbį su vietiniais kultūros veikėjais, vienu balsu man tvirtino: Lietuvai tokie ryšiai yra būtini, kaip trokštančiai žuviai vanduo, kaip kiekvienai gyvai būtybei grynas oras.

Tai patvirtina ir praėjusių metų pabaigoje iš Lietuvos atsiųstas pasveikinimas VI Pasaulio lietuvių jaunimo kongresui Australijoje (...) Mūsų visų Lietuvoje supratimu, tas 'apskritas stalas' Vilniuje buvo tikrai paprastas pasikeitimas nuomonėmis, be jokių formalių įgaliojimų ir buvo kalbėta temomis kurios (...) pavergtosios Lietuvos lietuviams buvo labai aktualios. Pokalbis buvo praveistas atsižvelgiant į realias sąlygas ir galimybes, todėl priekaištavimas, kad jo metu nebuvo aptariamai Lietuvos okupacijos ir išlaisvinimo klausimai, neturi pagrindo."

O užbaigta toji mano kalba buvo tokiais žodžiais:

"Pavergtojoje Lietuvoje ir išeivijoje esančių lietuvių suartėjimas yra būtina sąlyga, kad geriau pažintų vieni kitus ir jų poreikius. Sunkiai sprendžiamus nuomonių skirtumus reikėtų išrišti kompromisų keliu. Visa tai yra prielaida stiprinti mūsų suskaldytos ir po pasaulį išblaškytos tautos vienybę su tais mūsų broliais ir seserimis, kurie tebeneša vergijos jungą mūsų tėvynėje Lietuvoje."

Tokioje dvasioje buvo visa, daugiau aiškinamojo ir informacinio pobūdžio kalba, dėl kurios, jau praėjus porai metų, V. Bražėnas prisimena mane beveik kaip okupanto bendrininką ir tal kininką.

Jeigu sekčiau kai kurių pernelyg jautrių ir ambicingų išeivijos konservatorių, save laikančių neklystančiais, pavyzdžiu, dabar V. Bražėno straipsnį turėčiau priimti kaip asmeninį įžaidimą ir pareikalauti satisfakcijos, ekspertizei pateikdamas minėtą savo rankraštį. Tačiau taip nedarau ir viliojosi, kad ateityje Vilijus Bražėnas savo rašiniuose jaus didesnę atsakomybę už savo žodžius ir pagrįstos kritikos nebelaikys "užkulnių kandžiojimu".

O kad nenumačiau įvykių Lietuvoje "riedėjimo" – tai niekada nelaikiau savęs pranašu. Be to, mano minėto pranešimo tema buvo apie Lietuvos dabartį, o ne apie prognozes dėl Lietuvos ateities. Ir vis tik to pranešimo įvade kalbėjau:

"Lietuvoje dar niekada nebuvo taip suaktyvėjęs judėjimas už Lietuvos laisvę kaip šiuo metu (...) Paskutiniai keli metai yra ypatingi tuo, kad Lietuvoje vedama kova įgijo platų užmojų, atviro ir viešo veikimo formas."

Kada tie žodžiai buvo pasakyti, judėjimas dar nebuvo viešai įgijęs Lietuvos Atgimimo vardo ir dar nebuvo susiformavęs Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdis. Tada savo veiklos taip pat dar nebuvo atnaujinusi ir Lietuvos Laisvės Lygos grupė, kurios išskirtinį abstraktų kultą dar ir dabar išeivijoje kai kas išpažįsta.

Vytautas Skuodis

■ Laiškai Dirvai

Gerbiama Redakcija,

Rašome šį laišką ne tam, kad norėtume pakenkti DIRVAI, kurios skaitytojais esame. Tačiau norėtume atkreipti dėmesį į tai, į ką negali nekreipti dėmesio save gerbiąs lietuvis. Karikatūra patalpinta paskutiniame (1990 nr. 20) numeryje, perspausdinta, kaip galima suprasti iš PANCHO ar pan, yra visgi per daug žeidžianti Lietuvos Aukščiausios Tarybos Pirmininką Vytautą Landsbergį. Dar galima suprasti kai panašius asmens orumą tikrai nekeliančius piešinius spausdina svetimi laikraščiai, kaip pv: Plain Dealer, bet kada Lietuvos Parlamento vadovas parodomas, kad ir šmaikščioje karikatūroje–lietuvių TAUTINĖS MINTIES laikraštyje, jau yra mūsų manymu peržengiantis padarumo ribas dalykas, ypač tokiomis sunkiomis Lietuvai valandomis. Manome, kad tokiai nuomonei pritartų nors ir ne visi, bet didesnė dalis skaitytojų.

Yra laikas šmaikštauti ir yra laikas būti rimtiems!

Tikimės, kad laiškas bus išspausdintas, o polemika tuo

klausimu tik pagyvins jūsų mūsų laikraštį.

Su pagarba:

Paulius Vaitiekūnas
Antanas Smetona
Birutė Smetonienė
Angelė Karaliūtė
Artūras Baudra

Red. pastaba. Ši karikatūra, dail. Pancho, buvo perspausdinta iš įtakingiausio pasaulyje prancūzų dienraščio Le Monde ir joje nieko nėra, kas įžeistų Lietuvą, priešingai tik parodo suokalbi dviejų didžiųjų...

MACHINISTS

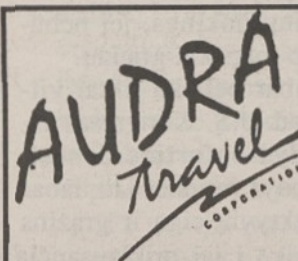
Our west side precision tooling manufacturing operation is accepting applications from qualified individuals for any of the following positions:

- CNC LATHE OPERATOR
- CNC O.D. GRINDER
- ENGINE LATHE OPERATOR
- TOOL & DIE MAKER

A minimum of 3 years experience is preferred. Excellent benefits package and retirement plan. Please apply in person or send letter of interest to:

DANLY-PUNCHRITE

5320 Commerce Parkway West
Parma, OH 44130
An Equal Opportunity Employer

LIETUVA LAUKIA JŪSŲ –
tad siūlome tiesiogines
keliones į VILNIŲ!

Toronto-Kopenhaga-Vilnius-
Kopenhaga-Toronto

Išskridimo datos:	Grįžimo datos:	Bilieto
Birželio 25	Liepos 19	kaina –
Liepos 18	Rugpjūčio 13	\$1299.00 Kan.
Rugpjūčio 13	Rugpjūčio 29	

(Skridimus kitomis datomis užsakome per Frankfurtą, Helsinkį arba kitus miestus, pagal galiojančias taisykles.) Aptarnaujame lietuvių iš įvairių vietovių. Užsakymus priimame laiškais ir telefonu.

Atliekamos paslaugos:

- *Užsakomi ir išrašomi lėktuvų ir traukinių bilietai.
- *Užsakomi viešbučiai, automobiliai nuomojimui, pramoginės kelionės.
- *Išrašomi draudimai keliautojams ir atvykusiems svečiams.
- *Parūpinamos vizos, sutvarkomi iškvietimai, palikimai bei kiti dokumentai.
- *Nuperkamos dovanos giminėms Lietuvoje, pervežami vaistai ir pinigai.

Rugsėjo mėnesį priimame užsakymus tiesioginiams skridimams į Lietuvą 1991 m.

Smulkesnių žinių teiraukitės mūsų įstaigoje Toronte:
Tel. (416) 769-2500, TELEX 06-967812, FAX (416) 763-6279
2100 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6S 1M7, Canada

PRANEŠAME, kad Vilniuje įsteigtas AUDRA TRAVEL Corporation skyrius, kuriame dirba 5 darbuotojai. Įstaigos adresas – Vilnius, Tumo-Vaižganto 9/1. Įstaiga bus atidaryta lankytojams šių metų vasarą.

Clevelandietė Rita Balytė su plakatu. Jos nuotraukos puošia šį Dirvos numerį.

KŪRYBA IR MOKSLAS

Gyvasis Antanas Gustaitis

Portretas keliais jo laiškų potėpiais

Bronys Raila

Jei literatūros istorikas ar kritikas ką rašys apie Antano Gustaičio poeziją, be abejo, būtinai cituos posmus iš jo eilėraščių penkių rinkinių. Tai tiesioginiai šaltiniai pažinti poetui, jo tematikai, stiliui, idėjom. Tikiu, kad ir be kritikų malonės ne vienas mes patys pasigėrėdami vis pavartysim tuos rinkinius ar įsigysim, jei kas dar bus likę leidyklose.

Bet šalia knygų yra dar kita, kai kada net įdomesnė rašytojų gyvenimo pusė – patsai jų gyvenimas, nuotykių, problemų, intrigų ir jų sandūrų kautynės, privatybė, užkulisiai. Man tat visuomet būdavo ne mažiau įdomu. O tosios dorybės, tarp kitko, bene geriausiai matyti iš visokių pokalbių su draugais rašytojais, ypač iš jų laiškų. Aišku, ne viską padoru ir leistina cituoti, kas dar būtų per anksti ar per greit. Vis dėlto parizikuosiu, sunku atsisipirti pagundai, nes turiu gana gausų pluoštą Antano Gustaičio laiškų. Jų stilius, manieros, ironizavimai ir be pertraukos juokavimai visados būdavo žymiai gyvesni negu kitų kolegų. Jis visur buvo tikras, nevaidinantis, autentiškai toks pat, kaip ir eilėraščiuose.

Šia proga parinkau tik poros metų (1987-88) atodūsius, kai paaštrėjo Antano konfliktai su visuomenine aplinka Amerikoje, o ypač kai Vilniuje išėjo jo satyrinės poezijos rinktinė. Tatai pas mus suerzino kai kuriuos Lietuvos laisvinimo veiklos spartuolius ir vėl supiktino senus ginčus dėl "bendradarbiavimo su kraštu".

Dabar tai jau beveik išgyventa, ir daug kas netgi aukštyn kojom apvirto, kai vienų buvę "nusikaltimai" staiga virto kitų "dorybėmis", arba vienų "pataikavimas okupantui" – tapo kone šventa kitų dvasinė pagalba Lietuvos laisvėjimui. Sunku buvo išvengti nepasikvatojus, ypač Antanėliui.

NERIMAS DĖL 80 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMO

1987 m. sausio 9 d. laiške su patenkinto, ant minkštos pagalvėlės gulint katinu nuotrauka Antanas betgi nekantrauja dėl artėjančios jo (80 sukakties) jis gimęs 1907. III. 12). Tad šitaip "leisdamas paskutines šios

žemiškos viešnagės dienas," jis ir guodžiasi: "...Šiaip vis dar laikomės vienas už kito, o Vizgirdą (jo draugą dailininką) pamatysite patys, nes šiomis dienomis išskrenda į Los Angeles. Bet jis šią žiemą jau gerokai sulinko per kelnių diržą... nors kairiąja ranka vis dar tapo, nenusilpdamas dvasioje".

Bet prisimindamas rimčiau sirgtelejusį savo artimiausią kaimyną Santvarą (kurį visada vadina Staseliu), gaudžiai prisipažįsta, kad jam "...šią žiemą reikėjo ir už Staselį pakasti nuo šaligatvio sniegą. Nes kaip gi aš reprezentuočiausi ateities žygiuose, artėdamas į 80 metų sukaktį?.. Tiesa, ieškodami veiklos, vietiniai LB veikėjai jau buvo pasišovę tą mano nelaimingą sukaktį rengti kartu mum abiem (Santvarui tada buvo 85–ri. Mano past.), bet aš atsisakiau joje dalyvauti, nes, man rodos, jau anksčiau užteko mūsų apsišveikimo tautai. Be to, kai išeis čia paskutinis mano eilėraščių rinkinys, tai norintieji galės nusipirkti visą mano sielą su kančiomis, linksmybėmis ir praeiksmu".

APIE KELIONES Į LIETUVĄ

Vis dėlto, atrodo, tos metūzališkos sukakties smagus paminėjimas įvyko. Jau kitą rytą (1987. III. 13) Antanas, kaip laiške sakosi, su drebančia ranka, širdimi ir taip pat drebančia sąžine vėl grįžta prie susikaupusių rūpesčių.

Laiškas kažkaip nera-

mus, ilgas. Mini Vilniuje greit išeisiančią prof. Vaclo. Biržiškos reveliaciją apie dr. J. Basanavičiaus dienoraščio išplėstus lapus, Danos Vasiliausienės smarkius priekaištus dėl jo paskelbtų Aki-račiuose prisiminimų apie H. Radauską... "Na, pažiūrėsim, kokių likimo smūgių sulauksiu dar prieš patį galą. Ypač kai Mackaus fondas išleis mano paskutinį velniažodžių rinkinį ("Pakelėje į pažadėtąją žemę"), kuriame gal per stipriai išjuokiau kone visų partijų veikėjus... Jau kartais apsemia net toks pat savi-graužos jausmas kaip ir Gogolį, kuris sudegino "Mirusiųjų sielų" tęsinį".

O štai vėl nauja sielgrauža dėl kelionės į Lietuvą. Antanas Paduvietis (taip laiške pasivadinęs) rašo: –

Matai, šių "iškilmingų sukakčių proga visai netikėtai aš ir Staselis gavome (Lietuvos) Rašytojų sąjungos kvietimą atsilankyti į tėvynę. Net drauge su žmonomis, kaip jie rašo, "šiuolaikiškai". Reiškia, kaip ir Garbačiovas su savo Raisa. Priedo – tuoju pat dar ir porą laiškų iš pažįstamų rašytojų, papildomai gundančių į Kanosą. Po to dar ir jubiliejinio sveikinimo telegramą iš "Tėviškės" draugijos pirmininko. Paskui – dar vieną telegramą su rašytojų parašais ir sveikinimais. Staselis jau lyg ir pradėjo svyruoti: jeigu aš važiuočiau, tai ir jis važiuotų. Bet aš tuo klausimu esu apsisprendęs jau prieš 43 metus, kai mane Kazys Boruta įsodino į Nemuno laivą su

Ne per laiškus, o apsilankius Bostone Gustaičių pilaitėje, gyvas Br. Railos pokalbis apie kančias, praeiksmus ir gyvenimo linksmybes...

paskutiniu pabučiavimu. Tai ir Staselis, gal ir grauždama-sis, taip pat atitoko, nes vienas ar ir su pačiuke nedrįsta.

Paini "kūryba" buvo parašyti atsisakymo laišką, kuris būtų ir mandagus ir teisingas. Tarp kitko paaiškinau, kad negaliu pakartoti A. Vienaolio apsakymelio "Grįžo" sentimentalios žmogaus dramos, kuri man būtų dar sunkesnė. Tenai jo herojus Janulis, praleidęs svetur pusę amžiaus ir praradęs sveikatą grįžo į tėvynę tik numirti, o aš, taip pat ne savo laisva valia praradęs svetur 43 metus ir sveikatą, turėčiau grįžti aplankyti mirusių ar numarintų savo draugų kapų – ir vėl iškeliauti į svetimą kraštą irgi tik numirti. Ne. O važiuoti namo su šalta širdimi tik dėl smalsumo ar parsivežti iš Perlojos girios baravykų irgi negaliu. Tuo viskas ir baigėsi. Kitiem parašiau, kad aš laikausi savo bičiulio Mariaus Katiliškio priešmirtinio patarimo: neplanuok ilgos ateities ir nesileisk į kelionę

aplink pasaulį, jeigu gali nusikrapinti tik ant savo batų galų...

DANGUS NIAUKIASI

Rudeniui artėjant, kai Vilniuje išėjo Gustaičio satyrų rinkinys, provokatyviai pavadintas "Pasiglostymo palaima", Antanas ir išvydo, ir pajuto, jo žodžiais tariant, kaupimąsi "pranašingų ženklų", ir skubėjo rašyti bukštaudamas, kad jo "trumpas laiškelis nebūtų paskutinis".

Laimei, nujautimas dar pustrėčių metų buvo per ankstyvas. Bet kad jis jau dukart sapnavęs "šventų žaliųjų apraištą" A. Svilonį, jo piktą kritiką, anksčiau Naujienų, paskui Lietuvių Balso iškilų bendradarbių! "...O praėjus naktį išgirdau ūbaujančią apuoką ir prisiminiau, kaip neatverčiamas pagonis mano senelis, vėly Velykų vakarą išgąsdintas šio nelaimės pranašo balso, gavo širdies prieuolių".

"Ir tai ne juokai, – toliau brėžia Antanas, – nes jau iš ryto perskaičiau "Sandaroje" Jono Daugėlos vedamąjį, kuriame jis puola mane ir Staselį, kad mūsų kūryboje visiškai nėra antibolševizmo. O tai reiškia, kad mudu patys jau beveik bolševikai. Ypač aš, kuris "...nei vienoje savo knygoje, nei viena eilute nedrįso pasijuokti iš bolševikų okupantų". Vadinasi, turbūt ir tarybinės enciklopedijos meluoja, pažymėdamos, kad mano kūryboje yra ir antitarybinių motyvų. Be to, tą pačią dieną gavau ir V. Kazakevičiaus laišką, kuriame jis susijaudinęs praneša, kad spaustuvinių, betobulin-dami mano rinktinę, net antrą kartą idėjo tenai jau išspausdintą (antitarybinį) mano eilėraščių, tuo sugadindami visą tarybinio darbo šlovę...

Antanas Gustaitis ir Lietuvių Enciklopedijos leidėjas Juozas Kapočius 1968 m. literatūros vakare Toronte.

(Nukelta į 6 psl.)

A. Gustaitis...

(Atkelta iš 5 psl.)

"Žinome, čia dar tik apuoko juodų lėmimų pradžia, nes girdėjau, kad Staselio buvęs draugas Vaičjurgis vėl galanda šoblę naujam smūgiui. Bet aš raminuosi nuojauta, kad šie patriotiniai žygiai gal padarys mus "įžymiomis istorinėmis asmenybėmis", kurių tauta šiaip gal būtų ir nepastebėjusi. Na, o iš jūsų dausų tuo tarpu neatskrenda nė žvirblis"...

SUMANYMAS PASIŠNEKĖTI PER RADIJĄ LIETUVOS LINKUI

Po poros savaitių aš jam nuskraidinau žvirblį – ilgoką laišką su pasiūlymu mudviem paruošti ilgesnį pokalbį per radiją į Lietuvą apie jo sunkias bėdas ir painias problemas. Prirankiojau daugiau duomenų, kur jis viešai spaudoje ar veikėjų susibūrimuose buvo puolamas: kad savo satyromis šmeižias užsienio lietuvius ir bendradarbiaujas su okupantais, dargi patsai prašęs, kad tuos jo eilėraščius ten išleistų komunistai. Vienas korespondentas iš Bostono "Draugo" dienraštyje jį pavadino Šėtonu ir tautos sargybinius ra-

gino Antaną atitinkamai sudrausti. Skaudžių priekaištų jam spaudoje išdėjo ir išeivė viešnia iš Lietuvos, Edita Nazaraitė. O Lietuvių Fondo narių suvažiavime pasigirdo balsų, kad tokiem, rašytojam, kurie, susitarę su Vilniaus kagebistais, šmeižia mūsų tėvynę ir išeivijos patriotas, tik jau nereikėtų skirti literatūrinių premijų. Ir taip toliau.

Taigi atmosfera priviniko tikrai negardžių dvokalių. Pasisiūliau pabūti jo "velnio advokatu" – ir kad jis į mano "kaltinimus" atsakytų plačiau ir kaip tik norės per Laisvosios Europos radiją, tiesiai klausytojam Lietuvoje. Mano projektą Antanas pavadino "mūsų dialogo strateginiu planu" ir 1987. X. 27 dienos laiške, jį kiek kritikuodamas, dėstė savo mintis ir jau įkaištančią nuotaiką:

"Apie mūsų dialogo strateginį planą dabar galvoju "iš kairės ir dešinės". O kaip žinai, kuo daugiau žmogus mąsto, tuo daugiau buvusių visiškai aiškių tiesų aptemsta, ir galė lieka jis dar durnesnis, negu buvo pradžioje..."

(Bus daugiau)

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Ilgų kelionių mūsų bendrakeleiviui
ir brangiam bičiuliui poetui

ANTANUI GUSTAIČIUI

staiga mirus, nuoširdžią ir gilia užuojautą reiškiamo jo žmonai ALEKSANDRAI, sūnui inž. ALGIMANTUI ir jo šeimai, DIRVAI netekusiai ilgamečio satyros ir humoro redaktoriaus, draugams ir artimiesiems, o su Velionio šeima dalinamės sopulinga netektimi ir gedulu.

Alė ir Stasys
Santvarai

A. A.

ANTANUI GUSTAIČIUI

iškeliavus Amžinybėn, gilaus skausmo prislėgtus jo žmoną ALEKSANDRĄ, sūnų ALGĮ su jo šeima ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.

Valė ir Kazys Barmai
Dalia ir Mintautas Sodeikos

Lietuvoje...

Vitalius Zaikauskas

• **GEDULO** ir Vilties dieną, Alytaus rajone Ūdrijoje birželio 14 d. bus atdengtas pokario aukoms atminti paminklas. Po šv. Mišių ir paminklo pašventinimo bus steigiamas Ūdrijos žemiečių klubas.

• **Į DANIJĄ** birželio 1 d. dalyvauti pasaulinio žmogaus teisių kongreso kultūrinėje programoje išvyko G. Abariaus džiazio grupė "Abariaus trio".

• **ŠILUTĖJE**, vaikų šventėje, vaikai atidavinėjo savo ginklus. Po to valgė didžiulį 3,5 metro ilgio ir 70 cm storio TORTĄ!

• **POEZIJOS** pavasario Laureate tapo poetė Gražina Cieškaitė.

• **VILNIAUS** Dailės parodų rūmuose atidaryta tarptautinė karikatūrų paroda.

• **VĖL PO VYTIMI** vyks ta vidurinių mokyklų baigime abitūros egzaminai.

• **KAUNO** Vytauto Didžiojo universiteto rektoriumi išrinktas, Jungtinėse valstybėse gyvenantis profesorius Algirdas Avižienis.

• **ŠIĄ SAVAITĘ** užregistruotos šeštoji ir septintoji AIDS auka Lietuvoje.

• **VILNIUJE** staigmena respublikinė mokykla – "LIETUVIŲ NAMAI", kurioje lietuvių kalbos mokysis už respublikos ribų gyvenantys vaikai ir suaugę. Taip pat bus mokomasi istorijos, tautos kultūros, papročių, tradicijų.

• **LIETUVOS** statistikos departamentas praneša kad gegužės 28 dieną dėl ekonominės blokados Lietuvoje buvo 42 tūkstančiai bedarbių, anksčiau grafiko atostogauja 10 tūkstančių. Nuo blokados pradžios nuostoliai skaičiuojami 64.9 milijonų rublių nuostolių.

• **PAŠVENTINTI** atstatomas Jono Basanavičiaus sodybos pamatai.

• **DĖL BENZINO** stokos iš Vilniaus autobusų parko neišvyksta kasdien 130 priemiestinių ir 100 tarmiestinių autobusų.

• **SSSR** teritorijoje pradėjo veikti nauja radijo stotis "Tarybų Lietuva", savo laidas transliuoti į Lietuvą.

• **KLAIPĖDOJE** vyko konferencija "Klaipėda-nataskiriama Lietuvos dalis".

• **ATIDARYTA** nauja lėktuvų linija Vilnius-Varna (Bulgarija).

• **VILNIAUS** Arkikatedroje birželio 1 d. įvyko gedulingos mišios šešioms tremtinėms parvežtiems iš Sibiro, iš Chabarovsko krašto.

• **SSSR** ekonominė blo-

kada privertė sutrumpinti TV laidų transliaciją. Taupant elektros energiją Lietuvos TV veiks tik nuo 18 iki 24 valandos.

• **KAUNE** Maironio sode 1976 buvo nugriauta stovėjusi Kristaus skulptūra. Dabar ji sugrįžo į savo vietą.

• **SSSR** Visuomenės nuomonės tyrimo institutas gegužės 30 d. atliko Vilniaus gyventojų apklausą.

Ar lietuvis Aukščiausioji Taryba turi atšaukti 1990 metų kovo 11 dienos aktą?

72% – ne 19% – taip.

41% – palaiko Sąjūdį.

15% – LKP

9% – SSKP

59% apklaustųjų mano, kad artimiausiais mėnesiais neverta laukti ekonominės pagalbos iš Vakarų Europos.

• **ĮKURTAS LIETUVOS** jaunimo organizacijų informacinis centras. Telefonas Vilniuje 731579.

• **VILNIAUS** Rasų Kapinėse gegužės 28 d. palaidotas Rimantas DAUGINTIS, susideginęs gegužės 11 dieną Vengrijoje.

• **KAUNE, ŽALIŲJŲ** ATGAJOS bendrija atidaro karikatūrų parodą "Deportacija, kolektyvizacija, melioracija", skirta Melioratorių dienai.

• **RUOŠIANTIS** vaikų invalidų šventei prie Kauno pilies ištempė didžiulę palapinę, nevaikščiojantiems vaikams pasislėpti jeigu lytų. Kitą naktį ši palapinę buvo pavogta. Taip buvo apvogta ne ji paskolinusi ištaiga, o Lietuvos vaikai invalidai.

• **LIETUVOJE** gegužės 30 d. užfiksuotas 1 balo stiprumo žemės drebėjimas.

"ATGIMIMO"

prenumeratoriams užsienyje Pranešame, kad mūsų savaitraštį, kurį siuntinėsime oro paštu, galima užsisakyti nuo bet kurio mėnesio. Kaina 35 JAV dol. arba 40 Kanados dol., arba kita valiuta metams. Čekius siųskite A. ŠILEIKA "ATGIMIMAS" 11 Morningside Ave. Toronto, Ont. Canada M6S 1C1

PHYSICAL THERAPY DIRECTOR Occupational Therapy Director REACH NEW HEIGHTS with PINNACLE CARE CENTER

Recently created positions offer the motivated therapist excellent benefits, competitive salary & a professional challenge. Requirements include good clinical skills, talent in staffing, planning development of department and supervision of support personnel. Quality care and service to the community is our main consideration.

\$2000 SIGN ON BONUS

If you have interest in a challenging position with our progressive Co., contact: ROGER RUNKLE, DIRECTOR OF REHABILITATION, HUNTINGTON, WV. 304-529-6031

NURSE

ANESTHETIST

CRNA

Full-time position available in 7 M.D., 9 CRNA group supplying anesthesia services at Underwood Memorial Hospital, Woodbury, NJ. Anesthesia services include all services except open heart surgery. Competitive salary. Fringe benefits include pension, health care, life insurance, & disability insurance. Persons interested in this position please send C.V. to: ARG Anesthesia Assoc., P.A. P.O. Box 745, Woodbury NJ 08096 or call Anthony R. Giorgio, M.D. 1-609-845-0100 ext 2357

PRINTERS OFF-SET PRESS OPERATORS

K.T.B. Associates, Inc., a large Web Off-set Printer located in the heart of the Catskill Mountains. Only 100 miles from NYC, is looking for qualified Web Press Operators. Excellent salary, also with a comprehensive benefits package. K.T.B. will pay relocation expenses. If you are interested, contact: Joe Clemente at 914-246-9552.

(21-23)

R.R.T. / C.R.T.T.

Immediate, full-time position. We offer excellent benefits, fully paid pension and in-house child care. Must be credentialed. MERCY HOSPITAL Grayling, Human Resources Dept., 1100 Michigan Ave. Grayling, MI 49738. (517) 348-5461 ext.140

(21-23)

TOOL & DIEMAKERS

Erni Components a leading manufacturer of DIN connectors located at 520 Southlake Blvd., Richmond, VA 23236 has an immediate opening for a tool & die maker with experience in troubleshooting & maintaining progressive dies. Knowledge of molding dies would be a plus but not required. This individual should possess excellent people skills in order to work together with production employees to identify & resolve fooling problems on the shop floor. Erni Components is a growth oriented company offering excellent benefits including a 401 K plan, medical & dental insurance. This is an outstanding opportunity to grow with a dynamic organization. Respond with resume & salary history to Todd Farmer, Production Manager.

(21-22)

N/C TAURUS and CMM OPERATOR – experienced Background in automotive models and tooling aids preferred. Excellent benefits, overtime. Opening for afternoon shift only. Superior Cam. call Steve at 313-588-1100. 9am-4:30pm. Mon.-Fri.

COASTAL MAINE LIVING MACHINE SETUP OPERATORS FOR WICKMANS AND NEW BRITAINS AND DAVENPORT

Due to company expansion we have a few positions open in the multi-spindle department. Minimum of 3-5 years recent experience required. Excellent opportunities for right persons to advance with aggressive, growing company. We offer a full benefit package; send resume or call. MASTERS MACHINE COMPANY P.O. Box 18 Bristol Mills Road Round Pond, Maine 04564 207 / 529-5191

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES & LPN's

To work & live in a small congenial community. Colin Anderson Center has immediate openings for registered nurses & LPN's for all shifts. Apply, call or write to:

Ghislaine Douglas
Colin Anderson Center, P.O. Box 106
St. Marys, W. Virginia 26170
304-684-2441 EOE

(3-22)

PRESS WORKERS/Web Offset

Outstanding oppo for qualified press operators with a min. of 3 yrs. exp. of quality printing. We offer:
● Excellent pay & bnfts.
● Fully re-equipped plant with 12 Goss community units; 2 SSC folders; in-line trimming.
● Low-living cost area in semi-rural western Pa. near Pittsburgh.

We need experience in:
● Community presses, 2 yrs. min.
● Full color publications printing
● Shorter runs, lots of make ready
● In-line gluing/trimming
Write to Gateway Press, Inc. 610 Beatty Rd. Monroeville, Pa. 15146 or call 412-856-7400

ALT S-gos 21-mame Seime... (3)

Sėkmingi darbo posėdžiai

Jurgis Janušaitis

Pasibaigus iškilmingam posėdžiui, seimo dalyviams papietavus, gegužės mėn. 12 d. 1 val. 30 min. pradedamas pirmasis posėdis.

Sajungos pirmininkas dr. Leonas Kriaučeliūnas Seimo prezidiuman kviečia: pirmininkauti Joną Petronį, Eugeniją Bulotienę ir Romualdą Veitą. Sekretoriatan: Rūtą Sakiene, Liuciją Mažeikienę, Vytenį Senutą ir Kęstutį Biskį. Seimas priima darbotvarkę, kokia buvo rengėjų numatyta. Sudaromos komisijos. Nominacijų komisijon kviečiami Albertas Misiūnas, inž. Antanas Mažeika ir dr. Algirdas Budreckis. Nutarimų komisijon – Teodoras Blinstrubas, Stasys Briedis ir Albertas Misiūnas.

Seimo prezidiumui užėmus vietas, po poros paklausimų dėl dr. K. Bobelio iškeltų klausimų apie veiksmų konferenciją (jau anksčiau minėjęs) pakviečiamas svečias iš Lietuvos, Tautininkų Sąjungos Lietuvoje pirmininkas Rimantas Matulis. Tai vidurinėsios kartos atstovas, gimęs 1941 m. Taigi augęs ir mokėsis jau okupacijos metuose. Buvęs pionierių organizacijoje, bet į komunistų partiją neįstojo ir jo teigimu, tas jam netrukė studijuoti pusantrų metų Vilniaus universitete istoriją. Vėliau šias studijas metęs ir studijavo anglų kalbą. Dabar dirbęs Vilniaus hidrogeologijos ekspedicijose. Atsikūrusioje Lietuvos Tautininkų sąjungoje eina valdybos pirmininko pareigas. Priklauso Sąjūdžiui. Savo žodyje Rimantas Matulis papasakojo apie Tautininkų Sąjungos atkūrimą, jos uždavinius, palietė bendrai Lietuvos politinę situaciją, Bažnyčios ir valstybės santykius, išreiškė savo

požiūrius į Lietuvoje besisteginčias ir atsikūriancias partijas ir kitas organizacijas.

Jo kalbos ištisai nekommentuosiu, nes pilnas kalbos tekstas buvo atspausdintas Dirvoje ir skaitytojai galėjo su svečio mintimis arčiau susipažinti.

Kitas svečias iš Lietuvos Juozas Enčeris, paskutinysis neprikl. Lietuvoje Korp! NeoLithuania pirmininkas 1939-40 metais gana jautriai žvilgtelėjo į praeitį, į okupacijos metus, kurie Lietuvai

Skaudžiausios dienos buvo, kai sugrįžo iš tremties ir nerado Lietuvos. Niekas niekur nepriėmė jo ir jis vėl turėjo grįžti į Šiaurę. Ir Sibire dainavome, guodėme vieni kitus, drąsinome vieni kitus, turėjome viltį vistiek sugrįžti į savo gimtąją žemę. Okupantas rovė mus, bet iš savosios žemės neišrovė. Trėmė, bet nevisi žuvo, sugrįžome, skynė, bet neišskynė. Visa tai išlaikė mumyse meilę Lietuvai, susijaudinęs kalbėjo svečias.

Dr. L. Kriaučeliūnas ir darbo posėdžiams pirmininkavęs Jonas Petronis aptaria darbotvarkę... I. Kriaučeliūnienės nuotr.

buvo begalo skaudūs ir nuostolingi.

– Turėjome savus namus, jų netekome. Tauta pergyveno baisų genocidą, o okupacijos metai sužalojo tautos galvosena, jaunąją kartą, kuri nebežino tautos praeities. Jūs išlikote ir išėjote į laisvę, išsinešdami ryžtą kovoti už Lietuvos laisvę. Per okupacijos metus okupantai jus iškandino, niekinėdami ir šmeiždami, prašau už tai atleisti... kalbėjo malonus svečias. Papasakojo apie savus išgyvenimus kalėjimuose, ištrėmimo, gulaguose.

Pagaliau 1961 m. buvo suprasti, tautinė idėja vedė tautą į kovą 11-tąją, į laisvę ir nepriklausomybę. Gerėjosi atgimstančios tautos ryžtu ir drąsa. Kvietė išeiviją į vieningą darbą, vertino gerai Sąjūdį ir prašė ALT S-gos visokeriopos, galimos pagalbos Lietuvai.

Svečio Juozo Enčerio žodis jautrus, bet ramus, išsakantis lietuvių tautos nuoskaudas, viltis ir lūkesčius. Seimas jo žodį palydėjo atsisoje, plodami.

Po šių svečių iš Lietuvos kalbų, prasidėjo įprastiniai

pranešimai.

Pirmas pranešimą iš Sąjungos veiklos padarė pats pirmininkas dr. Leonas Kriaučeliūnas. Pranešimas paruoštas kruopščiai, išsamus, aptariantis ALT S-gos valdybos dviejų metų laikotarpį atliktus darbus. Jų gana daug ir reikšmingi. Dr. Leonas Kriaučeliūnas Sąjungai vadovavo šešeris metus. Tai ryžto, energijos ir sumanumo pirmininkas, nestokojąs idėjų ir planų. Tad gal dėl to ir Sąjungos valdyba įvykdė gerų darbų. Leidinyje atspausdintas pilnas pranešimas. Prieš seimininiuose spaudos Seimo aptarimuose ir pokalbiuose pirmininkas dr. Leonas Kriaučeliūnas yra išsamiai suminėjęs visus atliktus darbus, tad skaitantieji spaudą bus susipažinę su Sąjungos valdybos atliktais darbais, tad čia ju nebekartosiu. Tik pažymėsiu, kad pranešime atspindėjo naši ALT S-gos valdybos veikla ir Tautinės sąjungos tikrieji ir pirminiai uždaviniai, kaip geriau padėti Lietuvai.

Iždininkės pradžią padarė pati iždininkė Ona Daškevičienė. Tikrinant iždininkės vedamą atskaitomybę įsitikinome jos nuostabiu darbštumu, rūpestingumu ir tvarkingumu knygų vedimu. Savo pranešime suminėjo, kad nuo praėjusio 1988 m. seimo

Vida Jonušienė, sėkmingai vadovavusi ALT S-gos seimui... I. Kriaučeliūnienės nuotr.

iki dabar su kasos likučiu pajamų turėta 91.840.65 dol. Per tą laiką išleista 34.489.95 dol. Taigi seimo dieną kasoje buvo 57.350.70 dol.. Kaip matome, Sąjunga turtinga. Numatoma remti Tautinės Sąjungos įkurtą Kultūros fondą ir jau pirmasis įnašas įmokėtas. Apyskaitoje išvardintos smulkiai visos pajamos ir išlaidos. Seimas iždininkei Onai Daškevičienei už kruopštų darbą šiltai padėkojo.

Garbės Teismo pranešimą padarė inž. Antanas Mažeika. Teismas darbo neturėjo. Bostono skyriaus nario Juozo Vaičjurgio skundą išnagrinėjus, jam buvo duotas atsakymas, kuo jis ir buvęs patenkintas. Kitų problemų sąjungos nariai neturėjo, skundų nebuvo ir vyravo Sąjungos narių tarpe darna.

Kontrolės komisijos pranešimą padarė Juozas Žvynys. Kontrolės komisija – Juozas Žvynys ir Jurgis Janušaitis, vienam nariui nedalyvaujant, patikrino ižd. Onos Daškevičienės vedamą Sąjungos valdybos atskaitomybę ir konstatavo tvarkingą knygų ir atskaitomybės vedimą, patvirtino iždininkės paruoštą apyskaitą ir sužymėtas sumas. Kontrolės komisija iždininkei išreiškė padėką, o tam nuoširdžiai pritarė ir Seimo dalyviai.

Baigiant pirmąjį darbo posėdį dėl pranešimų diskusijų nebuvo. Visi pranešimai Seimo vienbalsiai buvo priimti ir patvirtinti.

(Bus daugiau)

St. Mark's Center, a high quality program serving over 170 children and adults who are substantially mentally retarded located in Charlotte, N.C., is seeking innovative student focused individuals who are interested in a team approach to service delivery in the following areas:

Physical Therapist
Occupational Therapist
Speech/Language Pathologist

We offer competitive salary, excellent benefits - including very liberal leave, regular weekday hours and an opportunity to grow professionally. Address resume to: Bobby Wofford, Director-Administration, St. Mark's Center Inc., 1415-D South Church St. Charlotte, NC 28203. 704/334-9244.

Dalis Seimo dalyvių, klausantis pranešimų.

I. Kriaučeliūnienės nuotr.

Buvo smagu matyti spalvingą minią...

(Atkelta iš 1 psl.)

interesus puoselėjančios, lo-giškos. Dieve, kad kas iš prezidentūros patarėjų būtų kalbų pasiklausę ... Dieve, kad koks angelas būtų Tau pranešęs kankinamų lietuvių, latvių ir estų norus ... Deja, kaip kad įvykiai vėliau įrodė savaitės bėgyje, lietuvių, latvių ir estų balsai neina nei į prezidentūrą, nei į dangų ... Ką mes darome blogai??? Kas galėtų tą mūsų mums atspėti???

Susumuojant, ši demonstracija buvo spalvinga ir gausi. Joje maždaug lygiomis dalyvavo latviai, estai ir lietuviai. Buvo paskleista informacijos apie likusią šios savaitės programą.

Kai savaitės viduryje atvyko Gorbačiovas, pabaltiečiai nedemonstravo. Sostinės žinių komentatoriai paminėjo, berods, matytą vieną mūsų trispalvę, kurią laikė net ne lietuvius. O vienas iš vakarinių žinių komentatorių atkreipė dėmesį į pabaltiečių nebuvimo faktą. Kanadoje pabaltiečiai pasirodė kitaip.

Penktadienį, birželio 1, apie 11 valandą, prie Kongreso Rūmų laiptų pradėjo rinktis lietuvių minia su daugybe vėliavų bei plakatu. Vaizdas vėl buvo išpūdingas. Diena graži, vieta ir simbolinė ir demonstracijoms patogi. Veikė gerai sutvarkyti garsiakalbiai. Tribūnoje sėdėjo mūsų visuomenės vadovai, keli amerikiečiai, keli Kongreso nariai, svetimtaučių atstovai. Minią sudarė išimtinai lietuviai. Kiek mūsų buvo suvažiavę? Apytikriai suskaičiau apie 300-400 trispalvių. Spėjant, kad apie kiekvieną trispalvę grupavosi gal iki 10 žmonių, būtų galima teigti, kad dalyvavo apie 3,000 - 4,000 žmonių. Amerikiečių vietinis, didžiausias WASHINGTON POST tačiau skelbė, kad demonstrantų buvo 1,000. Minioje maišėsi daug spaudos atstovų, daug buvo filmuota. Kalbant apie filmavimą ir fototografavimą, tai (su šypsniu) teigsiu, kad iš šių demonstracijų daugiausiai naudos turės įvairios foto įmonės. Daug žmonių bus apsiavylusių, nes – ar tai nuotaikos pagauti, ar nežinodami – fotografavo prieš saulę ...

Vėl kalbos, kaip kurios ilgos ir tik iš mandagumo programai reikalingos. Ilgai kalbėjo rusas ar sovietijos žydas, nieko reikšmingo nei Amerikai nei mums nepasakydamas. Aišku, čia didelis laimėjimas, nes tribūnoje, tarp kitų, sėdėjo ir žydų atstovai, ir rusai žydai, kiniečiai, kelių kitų tautų atstovai. Galima buvo tikėtis, kad kitų tautų dalyvavimas

padės atkreipti dėmesį į mūsų reikalus. Deja, bent Washington Post to fakto visai neužsiminė. Iš vis, šeštadienio Washington Post Lietuva paminėjo gal penktą kartą (vis skirtinguose straipsniuose) ir įdėjo vieną mažytę demonstracijų nuotrauką.

Pastebėtina, kad žydų atstovai atvyko su gerai paruoštu, apkėję sudėstytu dokumentų rinkiniu. Lietuviai tokio rinkinio neturėjo, nors dar balandžio mėnesį, tik pradėjus apie šias demonstracijas galvoti, panašus siūlymas buvo padarytas. Lietuviai dalino tik dviejų puslapių pranešimą spaudai, pirmam puslapyje ranka pabraukytą. Koku tai būdu buvo ribotai platinamas adv. P. Žumbakio vadovaujamo Ethnic Community Services leidinys. Pagarba ši leidinį paruošusiems!

Rengėjai buvo paruošę Washingtono žemėlapi su abiejų dienų programa ir kitokia, čia negyvenančiam reikšminga informacija, pui-ku! Buvo dalinama dar pora lapukų, gerai! The American Society for the Defence of Tradition, Family and Property (TPF) narių. Jie už V. Landsbergį rinko peticijai parašus, fantastiškai!

Vakare, 6:30 rinkomės prie Sovietų ambasados. Ten turėjome demonstruoti, budėti visą naktį. Vienu metu net ėjo kalba apie bado streiką. Deja, geras 16-sios gatvės šmotas prie ambasados buvo policijos užblo-

Grupė clevelandiečių Lietuvos pasiuntinybėje Washingtono.

R. Balytės nuotr.

kuotas. Tad susibūrėme gatvės kampuose, tolokai nuo ambasados pastato. Čia jau dalyvavo daug mažiau žmonių, bet dėl spūsties bendras vaizdas buvo neblogas. Vėl buvo daug vėliavų, buvo dainuojama, šūkaujama, laukiama, kalbamasi su policininkais, ieškoma pažįstamų, gyvenančių kitose vietovėse. Budėjimas įvyko. Tik vėliau jie buvo paprašyti persikelti į kitą ir vietą ir, didiam gailesčiui, apie 4:30 ryto grupė vietinių lietuvių atvykę budinčiųjų pastiprinti su sunka, kava, vaisiais bei pyragu, to nežinojo ...

Šeštadienį, 10:35 (kaip skelbta, punktualiai) rinkomės prie Nežinomo Kareivio kapo Arlingtono kapinėse. Ten įvyko trumpos, JAV karinių pajėgų pravesotos apeigos. Tikslus laikas buvo reikšmingas todėl, kad tokių apeigų, atrodo, tą dieną buvo ir daugiau. Mūsų vainikas pakeitė kitą, prieš pusvalandį padėtą, o

mūsų vainiką, turbūt, pakeitė dar sekantis ir vėl sekantis. Apie pusvalandį prie kapo paguldėti vainikai, prasi-dėjus sekantioms apeigoms, yra pagarbiamai pernešami į kitą paminklo pusę. Skelbtos vainiko padėjimo išskilmės prie Lietuvos Nepriklausomybės kovose žuvusio amerikiečio Lt. Samuel Harris kapo gal ir neįvyko: nebuvo jokių duomenų kur jis palaidotas, tad bent didelė minios dalis tuoj pat patraukė atgal.

Vidurdienį vėl buvome prie Kongreso Rūmų laiptų, ten pat kur ir vakar. Šiuo kartu minioje jau jautėsi ir nuovargis ir nesidomėjimas. Nors susibūriavęs jaunimas ir šūkavo, mosavo vėliavomis, tačiau nuotaika buvo kitokia, negu vakar dieną. Aišku, buvo vėl kalbos iš tribūnos, bet buvo vėluojamasi. Spaudos atstovų irgi buvo žymiai mažiau, gal kiek karščiau kepino saulė.

Dviejų dienų programa baigėsi pamaldomis Washingtono šventovėje. Čia nuotaika buvo rami, išpūdinga ir tinkama įvykio reikšmei bei didingumui. Suolai buvo pilni lietuvių – daug daugiau negu kad per 1987 m. atšvęstą krikščionybės jubiliejų. Pasiteiravęs sužinojau kad šventovė talpina apie 2,000 maldininkų. Taigi dalyvavo išpūdingas skaičius. Mišias atnašavo vysk. P. Baltakis, su dar vienu vyskupu, Washingtono kardinolo pagalbininku. Pamokslą pasakė svečias iš Lietuvos, Sibiro kankinys, kun. S. Tamkevičius. Giedojo Čiurlionio ansamblis.

Prie šventovės stovėjo ir maldininkų laukė apie 20 autobusų. Taigi, skaičiuojant po 30-40 žmonių autobuse, dalyvavo apie 600-800 lietuvių iš kitur. Be autobusų, daugelis atvyko automobiliais. Buvo sakoma, kad iš Chicagos atvažiuo 8 autobusai. Tiesa, kaip kurie autobusai pradėjo grįžti penktadienį vakare. Kiti tik šeštadienį atvažiuo. Bendrai paėmus, buvo atvykusių asmenų iš Californijos, Kanados ir beveik visų didesnių

lietuvių kolonijų. Dalyvavo taip pat ir svečiai iš Lietuvos.

O dabar, jau po demonstracijų, po Gorbačiovo vizito, po sudėtų vilčių, kad Lietuvos reikalus būtų buvęs rimčiau ar kiekiau pajudintas ...

Niekas negali pasakyti, kiek tos demonstracijos bus naudingos Lietuvai. Be abejo – jų reikėjo, jei amerikiečių komentatoriai pastebėjo pabaltiečių protesto nebuvimą Gorbačiovo atvykimo dieną.

Trumpai suminėsiu viešai skelbtus ir šiaip žinomus rengėjus bei šio įvykio reikšminguosius darbuotojus: JAV LB Krašto Valdyba, JAV LB Washingtono apylinkės demonstracijai rengti komitetas, VLIK'as, JBANK New Haven LB apylinkė, Čiurlionio Ansamblis, Baltimorės lietuvių muziejus, gal dar kas nors. Iš washingtoniškų ypač daug, kantriai pasidarbavo Audronė Pakštienė, Darius Sužiedėlis, Joseph Simanis, keli kiti.

SEWING MACHINE

operators for industrial type sewing and wage increase avail. within 90 days. \$5/hour to start. Contact Sandy between 8:30-4:30 at 716-884-9474

Lady Mnc 90 Chenango St. Buffalo NY 14213

(22-24)

ATTENTION: POSTAL JOBS!

Start \$11.41 / hour! For application info call (1) 602-838-8885, Ext. M-1753, 6am-10pm, 7days.

(22-23)

ATTENTION: EARN MONEY READING BOOKS!

\$32,000 / year income potential. Details. (1) 602-838-8885 Ext. BK- 1753, 6am - 11pm, 7 days.

(22-23)

ATTENTION – HIRING!

Government jobs - your area. Many immediate openings without waiting list or test. \$17,840 - \$69,485. Call 1-602-838-8885. EXT R1753.

(22-23)

Už laisvą Lietuvą!

R. Balytės nuotr.

Čiurlionio ansamblio koncertas Chicagoje

Lietuvių tautinio meno ansamblis "ČIURLIONIS" įkurtas muziko Alfonso Mikulskio 1940. I. 15 d. Vilniuje, švenčia 50 metų veiklos sukaktį.

Pergyvenęs lietuvių okupacijos ir karo audras, daina gaivinės niūrios išeivių, dienas DP stovyklose, užėjus emigracijos bangai, neišsibarstė po platųjį pasaulį, bet vadovų pastangomis susirinko Clevelande ir atgaivino veiklą. Ansamblis turi mišrų, vyrų ir moterų choras, kanklių orkestrą, vadovaujamą Onos Mikulskienės, skudučius, ragelius, lumzdelius. Chorams vadovavo muzikai: Alfonsas Mikulskis, Rytas Babickas, Bronius Kazėnas ir dabar svečias iš Lietuvos Gediminas Purlys.

Čiurlionio ansamblis, globojamas Margučio vedėjo Petro Petručio, koncertavo 1990 m. gegužės 19 d. Jaunimo centre, Čikagoje, ir rytojaus dieną giedojo mišių metu Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje Marquette Parke. Koncerte ir bažnyčioje prisirinko pilnutėlės patalpos žmonių. Tai buvo trečias Čiurlionio koncertas Čikagoje.

Naujasis dirigentas **GEDIMINAS PURLYS** pasi-

rodė puikiai ir publika sukėlė ovacijas. Išeivijai reikia antro Antano Vanagaičio, šimtmetinę gimimo sukaktį Margutis šiais metais švenčia. Vanagaitis gaivino aukštesniąją išeiviją daina, gyvu žodžiu radijo bangomis ir spauda. Daug atvykstančių, bet maža įsijungiančių į išeivijos išugdytus meno vienetus. Muziko G. Purlio, nors ir laikina talka, sudarė sąlygas Čiurlionio ansamblui paminėti 50 metų veiklos sukaktį. Sklinda žinios, kad ansamblis žada sugrįžti į gimtąjį Vilnių ir su koncertais aplankyti visą Lietuvą. Ar Kremlius duos tokį leidimą?

Išeivijos patrijotinis nusiteikimas yra pakilęs ir jaunimas jungiasi į politinę bei kultūrinę lietuvių veiklą ir savo jaunatvišką energiją pasirodę dalintis su laisvėjančiu kraštu. Reikėtų ši nusieta kimą išnaudoti ir sustiprinti mūsų silpnėjančią veiklą. Turime gražių veiklos pavyzdžių, tik reikia didesnės koordinacijos.

Čiurlioniečių koncertas patiko publikai ir nesigailėjo katučių bei ovacijų. Akį džiugino puikūs įvairiaspalviai rūbai, austi – siuvinėti žiursteliai, kiklikėliai ir rai nuoti sijonėliai, orginalūs

Margučio rengtame Čiurlionio ansamblio koncerte Chicagoje kanklininkė R. Bublytė, sol. I. J. Tamulaičio nuotr.

galvos papuošalai. Iš Lietuvos atvykstančių ansamblių apranga dažniausiai yra uniforminė, masinės gamybos, o čiurlioniečių – originali, individuali.

Koncertas praėjo visokeriopu pasisekimo ženkle. Drausmė ir susiklausimas lydėjo visą koncertą ir publika džiaugėsi naujojo dirigento pasirodymu ir pasiruošimu. Čia ir liaudies dainos ir mūsų poetų sukurti posmai, aranžuoti mūsų muzikų ir ansamblio vadovų. Čia ir chorai, solistai, kanklės, lumzdeliai, skudučiai. Viskas įjungta į darnų vienetą, sudariusį nuostabų skambesį.

Publika plojo, plojo ir atsistojimu pagerbė svečią dirigentą ir visą ansamblį, sunkiose sąlygose išsilaikiusį viso 50 metų. Koncertas buvo baigtas tradicine daina – Namo, broliukai... Visi sustojo ir kartu dainavo. Koncertas pasibaigė, bet nenutilo. Į sceną buvo pakviesti buvę čiurlioniečiai ir dainaviečiai ir kartu su publika užtraukė "Augo kieme klevelis", neskubėdami skirstytis.

Gen. konsulas Vaclovas Kleiza pasveikino čiurlioniečius, o rengėjas Petras Petrutis padėkojo ir įteikė gėlių puokštę dirigentui Gediminui Purlui, kanklių vadovei Onai Mikulskienei, solistei Irenai Grigaliūnaitei ir kitiems. Po koncerto buvo susipažinimas pabendravimas kavinėje.

Antanas Juodvalkis.

DETROIT

ŠV. ANTANO
BAŽNYČIOS
ATNAUJINIMO ŠVENTĖ

Perpildytoje šv. Antano bažnyčioje gegužės 27 d. Šv. Mišias koncelebravo kardinolas Edmundas Szoka, vyskupas Paulius Baltakis, kunigai Alfonsas Babonas, Ka-

zimieras Simaitis, Mykolas Kondrotas, Walter Stanevičius ir Msgr. Michael Lafevre. Gražiai giedojo parapijos choras vadovaujamas muz. Stasio Sližio. Kardinalas pasakė gražų Lietuvą liečiantį pamokslą.

Po mišių dviejose parapijos salėse vyko iškilmingi pietūs. Pietų programą pravedė parapijos tarybos pirmininkas Algis Zaparackas. Pietuose kalbėjo vyskupas Baltakis ir kiti. Kun. Alfonsas Babonas padėkojo šventės rengėjams ir gausiai atsilankusiems svečiams. Mišiose ir pietuose dalyvavo Ameriką lankanti lietuvių delegacija, kurios atstovai vyskupui Baltakiui ir parapijos klebonui kun. Alfonsui Babonui įteikė dovanų. Pietus paruošė parapijos tarybos narė Onutė Selenienė ir talkininkės.

**MIRĖ ONA
GRIŠKEVIČIENĖ**
Gegužės 25 d. atsiskyrė

su šiuo pasauliu mokytoja Ona Griškevičienė sulaukusi 85 metus. Rožinis sukalbėtas ir atsisveikinimas prarastas gegužės 27 d. Harris laidojimo namuose. Gegužės 28 d. po atlaikytų Dievo Apvaizdos parapijos bažnyčioje pamaldų išvežta į Čikagą ir gegužės 29 d. palaidota Šv. Kazimiero kapinėse. Nuliūdime liko: vyras Petras, sūnūs Kęstutis, Rimantas, duktė Liuda Rugienienė su šeimomis, kiti giminės ir pažįstami.

A. Grinius.

PRINTING PRESS OPERATORS

A leading innovative label converting firm is seeking experienced press operators for our press dept. Exp. in narrow web flexo (roll label) and/or rotary letterpress. Outstanding opportunities and growth potential with a \$40M (20 press) operation. We offer an excellent total compensation package. This includes, in addition to top pay, medical, dental & life coverage, retirement & personal savings (401K) plans with a Company matching program on your savings, quarterly paid productivity gain sharing bonuses, educational reimbursement, and unlimited promotional opportunities. Apply in person or send resume to:

**M. Gilpin
PATTON CORP
390 New Albany Rd.
Moorestown, NJ 08057**

A. A.

ALBINUI SUBAČIUI

mirus, jo žmoną NATALIJA, sūnų ROMA su šeima ir artimą šeimos draugą PRANA DAMIJONAITI bei kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

*Onutė ir Stasys Daržinskai
Florence Dippel
Irena ir Jonas Kapčiai
Bronė ir Jonas Lepeškos
Zofija Purienė
Izabelė Ramanauskienė
Valerija Šileikienė
Marija ir Stasys Šarauskai*

A. A.

ONAI GRIŠKELIENEI

mirus, jos seserį GENOVAITĘ MODESTIENĘ, gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

*Regina ir Bronius
Latožai
Elena ir Česlovas
Rukuižos
Irena ir Eugenijus
Slavinskai*

A. A.

ONAI GRIŠKELIENEI

mirus, jos dukrai žurnalistei Liudai Rugienienei ir šeimai reiškiame gilią užuojautą.

*LŽS Detroito skyriaus
Žurnalistai.*

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ.
PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ,
KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽINGAI.
Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarcome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.
MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Oh.

Cicero tautininkai rašo peticijas

Z. JUŠKEVIČIENĖ

ALTS-gos Cicero skyriaus metinis narių surinkimas, š.m. balandžio mėn. 20 d., Tautiniuose namuose, vyko didelio rūpesčio ir pastangų ženkle padėti okupanto ūkiniai blokuojamai, spaudžiamai tautai.

Susirinkimas, apsvaustęs esamą Lietuvos politinę padėtį, nutarė nedelsiant kreiptis pagalbos į JAV prezidentą, Bush, jo prašyti pripažinti Lietuvos valstybės atstatymą de facto. Rezoliuciją parašyti - išsiųsti įgaliotą vicepirm. inž. J. Variakojis, ką jis jau atliko.

Aptartas Tautinės sąjungos suvažiavimas Bostone. Skyriui atstovauti suvažiavime deleguotas skyr. pirmininkas inž. K. Biskis. Susirinkimo paprašyta skyriaus valdyba pasilikti sekančiai kadencijai, visų džiaugsmui sutiko pasilikti. Buvo darinktas tik dar vienas valdybos narys, J. Kubilius.

Į susirinkimą buvo atvykusi Irena Kriaučeliūnienė, Dirvos Deimantinio jubilėjaus vyr. komiteto pirmininkė, nenuilstama visuomeninkė, ji padarė platų pranešimą apie vykdomus darbus, telkiamus finansus, kvietė skyrių ir paskirus narius įsijungti į veiklą: platinti loterijos biilietus, rinkti aukas ir organizuoti dalyvauti jubiliejiname renginyje, rudenį. Kalbėjo apie Sąjungos suvažiavimą Bostone, kvietė nepasitenkinti vien tik vieno, kito delegato pasiuntimu, bet važiuoti, kas tik gali, visi yra laukiami. Ponios Ir. Kriaučeliūnienės kalba buvo dė-

mesingai išklausyta ir pažadėta parama Dirvai. Susirinkimui pirmininkavo J. Žemaitis, protokolą perskaitė A. Juškevičius. Susirinkimo protokolą surašė Daiva Žemaitytė.

Po oficialios susirinkimo programos, visi nuskubėjo į salę žiūrėti inž. Al. Plenio meniškai susukto filmo Lietuvos vaizdai. Salėje jau buvo susirinkę arti šimto svečių. Ekrane rodomi Lietuvos vaizdai, gamta rudens spalvų žaisme, Vilniaus, Kauno bažnyčios tiesiog burte būrė žiūrovą. Filmą trijų valandų, tad nežiūrint jo nuostabaus grožio, teko daryti pertrauką ir atsikvėpti, atsigaivinti. Sigitas Žemaitienė, kitų moterų talkinama, greit pateikė skanias vaišes. Vaišių metu buvo paprašytas inž. E. Bartkus papasakoti savo kelionės išpūdžius Lietuvoje, kur jis neseniai lankėsi. Jis pasakė, kad jo kelionės tikslas buvo patikrinti Klaipėdos uostą, nustatyti jo stovį. Jis rado, kad uostas yra reikalingas remonto, moderninimo, jei norima jį naudoti prekybos laivynui, kad būtų tinkamas užsienio prekybos laivams sustoti. Apgailėstavo, kad Lietuvos gamta yra labai užteršta, kelia rimtą susirūpinimą ir reikalą ją skubiai gelbėti.

T. Blinstrubui viešai paskelbus, kad inž. E. Bartkus yra 60 m. amžiaus sukaktuvėninkas, visi maloniai jam sugiedojo ilgiausių metų. Vakaronės dalyviai filmą mačiusieji pasijuto tarsi būtų pačią Lietuvą ekskursavę, visi buvo nepaprastai patenkinti, bet drauge jautėsi ir didelis nerimas, rūpestis kas šandien vyksta Lietuvoje.

Visų vieninga nuomonė patiemis, kiek tik galima padėti ir ieškoti pagalbos tautai Vakarų demokratinių valstybių, kad jos kuo greičiau pripažintų Lietuvos valstybės atsistatymo faktą.

ST. SANTVARAS SVEIKSTA

Rašytojas Stasys Santvaras po atliktų tyrimų ligoninėje sugrįžo į namus ir gydo si savo žmonos Alės globoje. Bet pilnai jis jėgų vis dar neatgauna. Dėl silpnos sveikatos jis negalėjo dalyvauti savo bičiulio Antano Gustaičio nei šermenys, nei laidotuvėse. Gegužės 27 d. savo artimų bičiulių tarpe rašytojas Stasys Santvaras paminėjo savo gimtadienį. Nuoširdžiausi sveikinimai ir geriausi linkėjimai.

ANT. GUSTAIČIO LAIDOTUVĖS

Gegužės 19 d. staigiai mirusio rašytojo Antano Gustaičio šermenys ir laidotuvės gegužės 21 ir 22 dienomis sutraukė daug Bostono ir apylinkės lietuvių. Caspero laidotuvių namuose visą laiką aidėjo gedulinga muzika. Jos fone atsiveikininimas pradėtas klebono kun. Alberto Kontauto malda, o baigtas giesmė "Lietuva brangi". Ten Antano Gustaičio asmenybę, veiklą ir kūrybą paryškino jo buvęs mokinys Romas Šležas, o atsiveikininimo kalbas pasakė: Bostono aukštesniosios lituanistinės

ti, bet drauge jautėsi ir didelis nerimas, rūpestis kas šandien vyksta Lietuvoje.

Visų vieninga nuomonė patiemis, kiek tik galima padėti ir ieškoti pagalbos tautai Vakarų demokratinių valstybių, kad jos kuo greičiau pripažintų Lietuvos valstybės atsistatymo faktą.

BOSTONO LIETUVIAI

Petras Viščinis

mokyklos mokinių vardu Dr. Saulius Cibas, Moterų Federacijos Bostono klubo vardu Elena Vasyliūnienė, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Bostono skyriaus vardu Juozas Rentelis, ALIAS Bostono skyriaus vardu inž. Romas Veitas, rašytojų vardu Jonas Rūtenis, LB-nės Bostono apylinkės vardu inž. Brutenis Veitas. Žodį tarė taip pat mirusiojo sūnus Algimantas Gustaitis ir vaikai Marius Gustaitis. Sūnus dar paskaitė iš leidinio "Saulės šermenys" Antano Gustaičio eilėraštį "Rauda". Atsisveikinimą pravedė Laisvės Varpo vedėjas Petras Viščinis. Atsisveikinimo metu prie karsto garbės sargybą ėjo Bostono aukštesniosios lituanistinės mokyklos buvę mokiniai. Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje Šv. Mišias už mirusiojo sielą atšavo ir pamokslą pasakė klebonas kun. Albertas Kontautas. Po Šv. Mišių mirusiojo palaikai palydėti į krematoriumą, kur jie sudeginti. Vietoje gėlių Antano Gustaičio įamžinimui Lietuvių Fonde lankytojai Caspero laidotuvių namuose suaukojo virš 2.000 dolerių.

A. ČEKUOLIO PRANEŠIMAS

Gegužės 24 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos trečio aukšto salėje Gimtojo krašto redaktorius Algimantas Čekuolis padarė platų, įdomų ir aktualų pranešimą Lietuvos reikalais. Į pranešimą atsilankė labai daug Bostono ir apylinkės lietuvių, kurių tarpe buvo gausu jaunosios ir vidurinės kartos atstovų. Tai rodo, kad Lietuvos reikalais pavyksta sudominti vis daugiau jaunimo, kurio veikla yra dinamiškesnė, labiau pritaikinta šio krašto psichologijai ir polinkiams.

Po trumpo įvado anglų ir lietuvių kalba pranešėjas atsakinėjo į susirinkusiųjų klausimus, kurie apėmė daugybę reikalų. Tą gausų lietuvių susibūrimą filmavo televizijos 7-tojo kanalo atstovai. Vakara pravedė Gintaras Čepas, primindamas reikalą peticijoms, telegramomis ir telefonais spausti šio krašto prezidentą, senatorius ir kongresmanus, kad jie konkrečiau ir palankiau paremtų Lietuvos laisvės siekį.

Algimantas Čekuolis išskėlė ne tik Lietuvos ryžtą atstatyti valstybingumą ir sutinkamus sunkumus, bet taip pat laisvojo pasaulio lietuvių galimybes padėti šiuo reikalu tautos kaimeniui tėvynėje. Jis ypač pabrėžė reikalą ryškinti amerikiečių visuomenėje tuos atvejus, kurie liečia ne tik lietuvių, bet ir amerikie-

čius, kaip žurnalistų išvartymas iš Lietuvos, Amerikos net diplomatų neįleidimas į Lietuvą ir t.t. Tokiais faktais lengviau atidaryti amerikiečiams akis, negu vien lietuviams daromų skriaudų kėlimu. Algimanto Čekuolio atsakymai į klausimus buvo konkretūs, taiklūs, perduoti labai gyva forma ir vaizdžia kalba. Prieš publiką jis jaučiasi labai laisvai, sugeba užmegzti su ja kontaktą.

TRAGIŠKŲJŲ BIRŽELIO ĮVYKIŲ MINĖJIMAI

LB Bostono apylinkės rengiamas Tragiškųjų birželio įvykių minėjimas įvyks birželio 10 d. Jis pradėdamas 10 val. 15 min. Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone Šv. Mišiomis. Tuoj po Šv. Mišių salėje po bažnyčia iškilingas susirinkimas, kuriame kalbės kun. Sigitas Tamkevičius, Kauno kunigų seminarijos dvasinis vadovas, buvęs politinis kalnys, Lietuvos Skautų sąjungos dvasios vadas. Minėjimas bus papildytas dar kita programa, pritaikinta tų įvykių išryškinimui.

Tą pačią dieną minėjimas rengiamas ir Brocktone, kur kalbės Nijolė Sadūnaitė, buvusi Sibiro tremtinė, aktyvi kovotoja už Lietuvos laisvę. Ten minėjimo pirmąją dalį sudaro Šv. Mišios Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje už Sibiro kankinius, o antrąją dalį – tuoj po Šv. Mišių susirinkimas salėje po bažnyčia su Nijolės Sadūnaitės kalba. Minėjimą rengia LB-nės Brocktono apylinkė.

IŠSIKĖLĖ

Leonas ir Magdalena Lendraičiai, gyvenę So. Bostone, pardavė savo namus ir gegužės 27 d. išsikėlė į Lemonto lietuvių koloniją prie Chicagos pas savo sūnų Jurgį. Gyvendami So. Bostone, Lendraičiai gyvai reiškėsi lietuviškoje veikloje. Savo darbu Leonas Lendraitis savu metu daug prisidėjo prie Tautinės sąjungos Bostono skyriaus namų įrengimo ir išlaikymo. Paskutiniu metu jo žmonos sveikata sušlubavo.

LAIMĖJO PREMIJĄ

Kasmet konkurso keliu MIT skiria Carrol L. Wilson vardo 4-5 premijas tiems, kurie pateikia rimtus tyrimo projektus. Šiemet viena tokių premijų 4,000 dolerių sumoje teko Arui Sužiedėliui iš Brocktono, kuris MIT baigia elektros inžinerijos mokslus. Toji premija jam pripažinta už projektą vykdyti vasarai į Lietuvą tyrinėti aplinkos taršos problemų.

LAISVĖS VARPAS sekma-dieniais 9:00 - 10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Vedėjas Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Tel. 508 - 586 - 7209.

Superior Savings
ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Pirmadieniais uždaryta.

Kitomis dienomis nuo 9:00 iki 4:00.

Penktadieniais 9:00 iki 6:00. Šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

CLEVELANDE ir apylinkėse

• **DARIUS STEPONAVIČIUS**, Gidonės ir Dariaus Steponavičių sūnus, baigė Case Western Reserve universitetą, gaudamas bakaluro diplomą botanikos inžinerijos srityje. (js)

BAISIOJO BIRŽELIO MINĖJIMAS

Minėjimas – ekumeninės pamaldos už nuo sovietų žuvusius bei ištremtus pabaltiečius įvyks sekmadienį, birželio 10 d., 12 val. Šv. Jurgio lietuvių parapijos bažnyčioje.

Pamaldas atlaikys lietuvių, latvių ir estų kunigai. Pamaldų metu giedos Clevelando pabaltiečių choras, vadov. muz. Ritos Klorienės. Visi Clevelando lietuviai kviečiami dalyvauti. Rengia Clevelando Pabaltiečių Komitetas.

MIRĖ POVILAS NAURUŠAS

Povilas Naurušas, sulaukęs 72-jų metų, birželio 1 mirė staiga, nuo širdies smūgio. Palaidotas birželio 4 d. Visų Sielų kapinėse.

Gimęs New Haven, Connecticut valstijoje, būdamas septynių metų Povilas Nau-

J. Balbatas, V. Januškis, J. Budrienė ir J. Butrimas kapų puošimo dieną ant lietuvių kapų deda vėliavėles ...
V. Bacevičiaus nuotr.

rušas su motina atvyko į Lietuvą ir tik po Antrojo pasaulinio karo, 1950 metais grįžo į JAV.

Giliame liūdesyje liko ve Lionio žmona Konstancija, duktė Naurušaitė-Amato su dviem sūnačiais, sesuo Agna Jonaitienė ir brolis Jonas Naurušas. (js)

• **BALIUI AUGINUI** buvo padaryta sunki širdies operacija. Balys jau tiek sustiprėjo, kad birželio 2 buvo parvežtas į namus. Baliui Auginui linkime stiprėti, atgauti jėgas ir grįžti vėl į kūrybinį darbą. (js)

CLEVELANDO TAUTYBIŲ ŽINYNAS

Šių metų pradžioje pasirodė knyga apie Clevelando tautybes – 1990-tų metų Cleveland Ethnic Directory. Joje yra tautybių organizacijų spaudos ir radijo sąrašai, vadovų pavardės ir adresai. Šio turinio Clevelando tautybių vadovą pirmą kartą išleido prieš daug metų buvęs The Cleveland Press laikraščio tautybių skyriaus redaktorius Theodoras Andriška.

1990 metų tautybių vadovą galima gauti Nationalities Services Center įstaigoje. Kaina \$10. (js)

• **ŠV. KAZIMIERO** liuanistinės mokyklos mokslo metų užbaigtuvių vakarą ne bus ši šeštadienį, birželio

9 d., 6:30 v.v. Dievo Motinos parapijos svetainėje. Bus įteikti diplomai abiturientams, vaisės ir pasilinksminimas.

Mokyklos darbo metų užbaigtuvėse kviečiami dalyvauti ne tik moksleiviai, mokytojai ir tėvai, bet ir visi lietuviai. Užbaigtuvių vakarą ruošia Tėvų komitetas. (js)

• **PENSININKŲ** susirinkimas bus trečiadienį, birželio 6 d., 2 val. p.p. Lietuvių namų salėje. Susirinkime bus pranešimas apie demonstracijas Washingtone. (js)

KONKURSO LAIMĖTOJAI

JAV LB Krašto valdybos Švietimo taryba buvo pasakelbusi pradinių liuanistinių mokyklų mokiniams piešinių konkursą temomis "Raudonkepuraite" ir "Joniukas". Konkurso komisiją sudarė: pirm. Vida Brazaitytė, Renata Ramanauskaitė ir Beatričė Sturonaitė.

Laimėtojai buvo suskirstyti į tris grupes: pirmoji – vaikų darželis ir pirmas skyrius; antroji – antras, trečias ir ketvirtas skyrius; trečioji – penktas ir šeštasis skyrius. Vertinimo komisija paskyrė šias premijas:

I–ji grupė:

I vieta – Andrius Juška,
II vieta – Lara Polteraitytė,
III vieta – Adomas Radick.

II–ji grupė:

I vieta – Susan Heatter,
II vieta – Audra Adomėnaitė,
III vieta – Katrinka Lally,
IV vieta – Andrius Brooks ir Ada Valaitytė.

III–ji grupė:

I vieta – Linas Alšėnas,
II vieta – Edmundas Brooks,
III vieta – Rasa Gierštikaitė.

CLEVELANDO PARENGIMAI

- **BIRŽELIO 10**, Birželio minėjimas. Ruošia Pabaltiečių komitetas.
- **LIEPOS 15**, Žalgirio šaulių kuopos gegužinė prie ežero, 17815 Canterbury Rd.
- **LIEPOS 21**, Lietuvių Kultūrinio darželio pobūvis-gegužinė.
- **LIEPOS 22**, Dr. J. Basanavičiaus biusto atidengimas kultūriname darželyje.
- **LIEPOS 29**, LKVS Ramovės gegužinė prie ežero, 17815 Canterbury Rd.
- **RUGPĖČIO 26**, LŠST Kar. A. Juozapavičiaus Kuopos gegužinė.
- **RUGSĖJO 29**, Pabaltiečių vakaras. Ruošia Pabaltiečių komitetas.

Taupa

Lithuanian Credit Union
Lietuvių Kredito Kooperatyvas
767 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119
(216) 481-6677

Įsikūręs Nuosavuose Namuose

Taupykite ir Skolinkitės vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Darbo Valandos:

Antradieniais--ketvirtadieniais nuo 9:00--4:00 p.p.
Penktadieniais nuo 9:00--6:00 v.v., Šeštadieniais nuo 9:00--3:00 p.p.
Sekmadieniais nuo 11:00--12:00 p.p. (DMNP parapijos patalpose)

Visi Bankiniai Patarnavimai

Mokame Aukštesnius Nuosimčius Už:

Taupymo Skaitytas, Certifikatus, IRA, Čekių Skaitytas, ir t.t.

Skoliname Geriausiomis Išsimokėjimo Sąlygomis:

Asmeniniams Reikalams, Automobilių ir Laivų Pirkimui, Namų Remontui (Home Equity), Namų Pirkimui (Mortgages)

Parduodame pinigines perlaidas (Money Orders), Traveler's Checks, Priimame telefono, elektros, šildymo, ir vandens sąskaitytas, Buckeye Cards, Notaro patarnavimai, U.S. Savings Bonds, ir t.t.

*** Klekvienu taupomoji sąskaita federalinės valdžios ***
apdrausta iki \$100,000.

Mūsų Tikslas: Ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

RITA MATAS - Broker - G.R.I. - C.R.A.

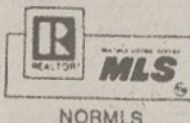

MATAS REALTORS

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS - teisinis patarėjas

NORMLS

Juozas Milkonis
Realtor, Notary Public

East Shore Realty

Namų ir žemės pardavimas - nuomavimas

Bus. phone: 481-6900
Home phone: 531-2190

18021 Marcella Road
Suite 2
Cleveland, Ohio 44119

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

DIRVA

ŽURNALISTŲ FORUMAS NEĮVYKS

Su didžiuliu apgailestavimu pranešame, kad Pasaulio lietuvių Žurnalistų Forumas, planuotas š.m. birželio 29-30 dienomis Vilniuje, neįvyks. TSRS vedama ekonominė ir politinė blokada, įvažiavimo vizų nebuvimas sužlugdė mūsų pastangas.

Šios gražios idėjos mes neatsisakome ir Forumą surengsime, kai tik atsiras galimybės.

Kartu pranešame, kad tie kolegos, kuriems pavyks minėtu laiku į Lietuvą atvykti, Lietuvos žurnalistų sąjungoje bus sutikti kuo nuoširdžiausiai. Garantuojame žadėtą 12 dienų išlaikymą, surengsime ekskursiją po Lietuvą, pasikalbėsime žurnalistikos ir tolesnio bendradarbiavimo klausimais.

Lietuvos Žurnalistų sąjunga.

• LIETUVIŲ INFORMACIJOS CENTRAS skelbia stažus studentams, norintiems dirbti šią vasarą New Yorke ar Washington.

Vienas Internas dirbs 10 savaičių Šalpos- Centro būstinėje Brooklyne, kitas jos skyriuje Washington.

Pareigos New Yorke ir Washington: pakuoti knygų ir vaistų krovinius Lietuvai, paruošti spaudos iškarpas bei kitas informacijas pertelkiami iš Amerikos į Lietuvą, prisidėti prie žinių rinkimo bei paruošimo proceso, jas skleisti spaudai anglų ir lie-

DIRVOS FAX (216) 431-1614

tuvių kalbomis, atsakyti į bendro pobūdžio informacinius klausimus, kataloguoti nuotraukas bei atlikti kitus einamuosius darbus pagal vedėjų nurodymą.

Kandidatai į internus turi būti bent 18 metų ir laisvai vartoti anglų kalbą. Būtų gerai jei turėtų mašiną, nors tai neprivaloma. Internai patys pasirūpina gyvenimo patalpomis.

Stažistui bus mokoma \$1750 už 10 darbo savaites. Pirmenybė bus duodama studentams, turintiems nuovoką apie dabartinius Lietuvos įvykius.

Rezumę siųsti iki Birželio 12d. šiais adresais: New Yorko stažui -- LCRA-LIC, Attn. Gintė Damušytė, 351 Highland Blvd., Brooklyn NY 11207, Washingtono stažui -- LCRA-LIC, Attn. Viktoras Nakas, 733 15th St. NW, Suite 940, Washington DC 20005.

ATITAIŠYMAS

Straipsnis "Radiacija iš Kremliaus" (Dirva Nr. 20) autorius yra ne Jonas Kiznys, bet Jonas Kiznis. Atsiprašome dėl klaidos.

• A. ir A. JUCIAI, Kanadoje, per V. Matulevičių, Weston, Ont., a.a. VYTAUTO ALANTO atsiminimui, Dirvai paremti atsiuntė 25 kanad. dol. Ačiū.

Mylimai ir brangiai žmonai, motinai ir senelei.

A. A.

ONAI GRIŠKELIENEI

užbaigus šią žemiškąją kelionę, giliame skausme esantiems, vyrui PETRUI, sūnams RIMANTUI, KESTUČIUI, dukrai LIŪDAI RUGIENIENEI su šeimomis, seseriai GĖNEI MODESTIENEI su šeima ir kitoms giminėms bei artimiesiems, nuoširdžią užuojautą reiškia ir skausmu kartu dalijasi

Valę ir Mečys Bankauskai
Birutė ir Antanas Diškėnai
Kostas Gasparaitis
Danguolė ir Petras Griganavičiai
Genovaitė ir Vincentas Gruzdziai
Irena Jakštienė
Regina ir Jonas Juodikiai
Lilė ir Antanas Kašubai
Ona ir Pranas Michelevičiai
Bronė ir Vytas Mikliai
Onutė Štaudikienė
Vladas ir Janina Staškai
Leokadija ir Juozas Žvyniai

St. Petersburg-Florida

Dėmesio! Dėmesio!

Š.m. birželio 24 d. 12:30 val. p.p.
Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos salėje
rengiama DIRVOS 75 METŲ JUBILIEJAUS
ir spaudai paremti vajaus atidarymo popietė.

Komp. Raimonda Apeikytė ir sol. Antanas Pavasaris.

Trumpą meninę
programą atliks

sol. **ANTANAS
PAVASARIS**

Akompanuos
komp.

**RAIMONDA
APEIKYTĖ**

Bus servuojami karšti
pietūs, veiks baras su
kilniais gėrimais.

Taip pat bus gausi
loterija, kur galėsite
išbandyti savo laimę.

Įėjimas tiktai \$10
asmeniui.

Vajaus Rengimo Komitetas

PARAMA DIRVAI

Atnaujindami prenumeratą ir
kitomis progomis Dirvai aukojo:

V. Lange, Lakewood	5.00
J. Dautienė, Willoughby	25.00
A. Švažas, Downers Grove ...	10.00
V. Janukaitis, Detroit	10.00
B. Banaitienė, Abington	5.00
A. Friedrich, Laguna Niguel ..	10.00
H. Sukauskas, Toronto	5.00
V. Šniolis, S. Pasadena	50.00
T. Dulieba, Cleveland	15.00
K. Palubinskas, Cleveland	5.00
J. Grigaliūnas, Ellicott	10.00
A. Erštkaitis, Stony Creek	5.00
L. Žitkevičius, Brooklyn	3.00
B. Užemis, Hot Springs	15.00
A. Petrauskis, Rocky River ...	15.00
A. Laužikienė, Atlantic B.	5.00
I. Vileniškis, Wayland	25.00
V. Gruzdis, Cleveland	25.00
J. Stašaitis, Brockton	10.00
A. Petrauskas, Pasadena	5.00
S. Gruzdis, N.Y.	5.00
J. Veselka, Evergreen Pk.	15.00
J. Neverauskas, Munster	15.00
V. Chainas, Naples	15.00
A. Johansonas, Cleveland	3.00
A. Pesys, Dearborn	5.00
E. Slavinskas, St. Petersburg.	5.00
O. Mieželiene, Sun City	5.00
I. Budreckienė, Chicago	25.00
Tautos fondo atstovybė Michigan	25.00
St. Strasevičius, Chicago	15.00
K. Cicėnas, Woodridge	10.00
A. Baltrukėnas, Dania	25.00
J. Čibiras, Dayton	5.00
J. Šlapelis, Euclid	5.00
K. Narbutaitis, Mayfield	5.00
B. Snarskis, Ormond B.	25.00
T. Bogušas, Boston	5.00
Z. Jurys, Great Neck	5.00
J. Mikelaitis, Vokietija	5.00
S. Kuzmickas, S. Monica	15.00
M. Aukštuolis, Richmond His.	5.00
J. Švoba, Madison	5.00
V. Danta, Guilford	5.00
v. Januška, St. Germain	5.00
K. Dabriba, Chicago	5.00
M. Lemberdienė, S. Monica	25.00
J. Paršeliūnas, Brampton	25.00
K. Beiga, Chicago	10.00
A.A. Juciai, Weston	21.00

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame.

CICERO

Cicero ir aplinkinių vietovių lietuviai ir organizacijos su vėliavom maloniai kviečiamos dalyvauti lietuvių tautos naikinimo minėjime sekmadienį, birželio 10, šv. Antano parapijos bažnyčioje (15th St. ir 50th Av.) ir salėje (15th St. ir 49th Ct.).

Pamaldas už žuvusius dėl Lietuvos laisvės 10 val. 30 min. laikys kun. A.B. Rutkauskas ir pasakys pritaikytą pamokslą. Giedos parapijos choras, kuriam vadovauja muz. Marius Prapuolenis.

Tuoju po mišių bus iškilmingoji dalis – žuvusių pagerbimas. Pilypas Narutis, VLIKo narys ir ryšininkas su Amerikos Lietuvių Taryba, pateiks pranešimą. Meninę programos dalį atliks sol. Aldona Pankienė ir deklamatorė Sofija Palionienė.

Po minėjimo – pabendraavimas. Ruošia ALT Cicero skyrius.

V. Mot.

NEW YORK

MIRĖ KAZIMIERAS BAČAUSKAS

Gegužės 23 d. Jamaica ligoninėje mirė darbštus ALT S-gos Pirmojo skyriaus narys ir kitų lietuvių organizacijų veikėjas Kazimieras Bačasuskas. Velionis jau 40 metų buvo Pirmojo skyriaus narys, ėjo įvairias pareigas skyriaus valdyboje ir atstovavo skyrių kitose organizacijose.

Laidotuvių namuose at-

sisveikinimo su velioniu žodžius tarė lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis, Dr. Bronius Nemickas – ALT S-gos Pirmojo skyriaus vardu, Aleksandras Vakselis – L. B. ir Ramovėnu vardu, Kęstutis Miklas – Šaulių kuopos vardu ir Vincas Padvarietis – BALFo skyriaus vardu.

Su velioniu atsiveikinti susirinko pilna šermeninė New Yorko lietuvių. Savo sergantį dėdę aplankyti atvyko iš Lietuvos jo sūnėnas Anzelmas Bačasuskas su žmona, deja, rado savo dėdę jau mirusį.

(v)

• MONIKA LEMBERTIENĖ, SANTA Monica, Ca., atnaujindama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• J. PARŠELIŪNAS, Brampton, Ont., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

OWNER OPERATORS

Need owner operators with good Flint Bed Equipment. Also needs owner operators to Pull Company Vans..Needs Drivers For Fleet owners in Youngstown Ohio. All drivers must have 2 yrs. or more traceable all weather semi driving experience and safe driving record. Drug screen required for lease.

Call Bill Ginley at 1-800-331-4307

(22-26)

AUTO GLASS AND SUNROOF INSTALLER

Auto 1 Accessories and Glass of Southgate, Woodhaven ,Plymouth is looking for an experienced glass and sunroof installer. Additional responsibilities will include alarm and cellular phone installation and have a good driving record. Excellent advancement opportunities.

313-285-7150

(22-23)